

PROTOKÓŁ NR XXXI/21

**XXXI zwyczajna sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego
kadencji 2018-2023**

26 kwietnia 2021 roku, godz. 11⁰⁰

**sesja Sejmiku Województwa Lubuskiego w trybie zdalnym
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze**

Punkt 1.

Otwarcie obrad XXXI zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, otwieram XXXI sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018 – 2023, sesja odbywa się w trybie zdalnym.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, informuję, iż na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa obrady Sejmiku Województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego i na stronie internetowej samorządu województwa.

Szanowni Państwo Radni, uprzejmie przypominam, że 28 kwietnia o godzinie 13:30 odbędzie się w trybie zdalnym szkolenie dla Państwa Radnych z nowego i udoskonalonego systemu informatycznego, który będzie wykorzystywany podczas komisji oraz sesji Sejmiku i zastąpi dotąd używany system do głosowania oraz serwer, na którym zamieszczamy dla Państwa Radnych materiały na komisje i sesje.

Szanowni Państwo Radni, po punkcie 8 porządku obrad, dotyczącym Sprawozdania z realizacji priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Lubuskiego za 2020 rok, ogłoszę przerwę na spotkanie z Przewodniczącymi Klubów. Przewodniczących będących w urzędzie zapraszam do sali 140, link do połączenia zdalnego został wysłany do Państwa w piątek. Celem spotkania będzie omówienie organizacji majowej sesji sejmiku.

Szanowni Państwo, obradujemy na sesji w trybie zdalnym, a zatem sprawdzanie obecności i głosowania odbywać się będą przy wykorzystaniu zdalnego systemu do głosowania. Bardzo proszę, aby w czasie sesji Sejmiku nie wylogowywać się z systemu do głosowania i platformy wideokonferencji, bo zakłóca to prowadzenie obrad.

Szanowni Państwo Radni, przechodzimy do sprawdzenia obecności. Proszę przejść do okna, w którym mają Państwo otwarty system do głosowania. Rozpoczynam sprawdzanie obecności. Jeżeli jesteście Państwo obecni proszę kliknąć w pole „tak”. Pan Jan Świrepo? Dziękuję. Pan Bogusław Motowidełko? Pan Jerzy Wierchowicz? Pani Małgorzata Paluch-Słowińska?

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Jestem, ale muszę się jeszcze raz zalogować dlatego, że musiałem przejść z Firefoxa na Google.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, Pan Bogusław Motowidełko potwierdził swoją obecność. Pan Jerzy Wierchowicz? Pani Małgorzata Paluch-Słowińska?

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Beata Paluch-Słowińska: Jestem obecna.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo, zaznaczamy obecność Pani Małgorzaty Paluch-Słowińskiej. Mamy tylko problem – czy jest z nami Pan Jerzy Wierchowicz? Mamy potwierdzenie telefoniczne obecności również Pana Jerzego Wierchowicza. Dziękuję bardzo, proszę o wynik. Stwierdzam, że na stan 30 Radnych Województwa Lubuskiego na sesji w trybie

zdalnym obecnych jest 29 Radnych, wobec czego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał.

Jednocześnie informuję, że protokół z XXIX sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego został umieszczony na serwerze dla Państwa Radnych. Protokół przyjmujemy w końcowej części obrad Sejmiku.

Szanowni Państwo Radni, każdego z Państwa, kto będzie miał problem podczas sesji z głosowaniem, proszę o zgłoszenie problemu poprzez platformę wideokonferencji i włączenie mikrofonu lub poprzez kontakt telefoniczny ze mną lub Dyrektorem Biura Sejmiku.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przystępujemy do uchwalenia porządku obrad XXXI sesji sejmiku. Panie i Panowie Radni, otrzymaliście Państwo zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego proponuję zmianę kolejności rozpatrywania punktów: punkt 14 rozpatrzemy w miejscu punktu 11, a punkt 11 w miejsce punktu 14. Czy ktoś z Państwa Radnych zgłasza sprzeciw? Nie widzę, zatem stwierdzam, że pkt 14 będzie rozpatrywany jako punkt 11, a dotychczasowy punkt 11 w miejscu punktu 14. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego proponuję rozszerzenie porządku obrad o punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu – druk nr 452/21. Na wniosek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, proponuję wycofanie z porządku obrad punktu 22 – Podjęcie uchwały w sprawie przekazania skargi organowi właściwemu do jej rozpatrzenia – druk nr 442/21. Szanowni Państwo, w dniu 25 lutego 2021 r. Pani Beata Anna Piórkowska złożyła skargę na Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych oraz Członka Zarządu Województwa odpowiedzialnego za nadzór nad departamentem, skarga dotyczyła projektu „Lubuskie Bony Wsparcia”. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji przygotowała projekt

uchwały w sprawie przekazania skargi organowi właściwemu do jej rozpatrzenia. W dniu 21 kwietnia br. skarżąca przesłała pismo z informacją, aby jej skargę potraktować jako skargę na Instytucję Zarządzającą, w związku z czym Komisja Skarg, Wniosków i Petycji musi przeprowadzić ponownie postępowanie wyjaśniające, dlatego też prosba komisji o wycofanie tego punktu. Materiały i projekty uchwał będące przedmiotem sesji dostępne są na serwerach dla Państwa Radnych. Szanowni Państwo, informuję, że chęć zabrania głosu będzie możliwa w momencie zarządzenia przeze mnie dyskusji. Jeżeli wyrażają Państwo chęć zabrania głosu wcisnąć należy przycisk „żądanie głosu”. Głos będzie udzielony zgodnie z kolejnością zgłaszania. Jeżeli chcą Państwo zgłosić wniosek formalny w czasie dyskusji, proszę użyć funkcji „zgłoszenie formalne”. Zabrać głos mogą Państwo dwukrotnie w jednej sprawie, czas jednej wypowiedzi to maksimum 4 minuty. Czy mają Państwo wnioski do porządku obrad sesji? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę.

Szanowni Państwo, jeżeli chodzi o głosowania, to przypomnę, że wygląda to następująco: w momencie zarządzenia przeze mnie głosowania po lewej stronie w Państwa oknie wyświetlać się będzie temat, który będziemy głosować, natomiast po prawej stronie podświetlą się pola wyboru: „za/ przeciw/ wstrzymuję się”. Klikając w odpowiednie pole oddają Państwo głos.

Szanowni Państwo przechodzimy do głosowania. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 21a – Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu – druk nr 452/21. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie mamy głosu Pana Jerzego Wierchowicza. Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 21a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie wycofanie z porządku obrad sesji punktu 22 – Podjęcie uchwały w sprawie przekazania skargi organowi właściwemu do jej rozpatrzenia – druk nr 442/21. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Jerzy Wierchowicz „za”. Pan Kazimierz Łatwiński? Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania z porządku obrad sesji został wycofany punkt 22.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie.

Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Bogusław Motowidło? Pan Kazimierz Łatwiński? Pan Jerzy Wierchowicz? Dziękuję, Pan Bogusław zagłosował.

Radny Województwa Lubuskiego Jerzy Wierchowicz: Jestem za.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Wierchowicz „za”, dziękuję. Pan Kazimierz Łatwiński?

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja byłem za.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Proszę zakończyć głosowanie.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Porządek obrad po zmianach stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Punkt 3.

Informacja o złożonych interpelacjach i zapytaniach.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, tak jak ustaliliśmy wcześniej z Przewodniczącymi Klubów, interpelacje i zapytania składacie Państwo na piśmie i przesyłacie do Biura Sejmiku.

W okresie międzysesyjnym do Biura Sejmiku do dnia 23 kwietnia wpłynęły: jedna interpelacja Radnego Marka Surmacza, jedna interpelacja Radnego Jana Kowala,

jedna interpelacja Radnej Małgorzaty Paluch-Słowińskiej, dwie interpelacje Radnej Aleksandry Mrozek, sześć interpelacji Radnej Barbary Gośniowskiej-Koli, dwie interpelacje Radnego Kazimierza Łatwińskiego, jedna interpelacja Radnej Beaty Kulczyckiej. Szanowni Państwo, dzisiaj również wpłynęło Stanowisko Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości, które przekażę Państwu na maile.

Punkt 4.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przechodzimy do informacji na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego. Informacja została umieszczona w materiałach na serwerze dla Państwa Radnych. Czy mają Państwo pytania dotyczące informacji? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenia. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, zapoznałam się z tym sprawozdaniem dotyczącym też służby zdrowia i tutaj mam pytanie, pytanie które może nie wprost z tym sprawozdaniem koresponduje, ale pytanie w imieniu Lubuszan. Mianowicie Sejmik Województwa Lubuskiego w ubiegłym roku przeznaczył kwotę 12 mln zł na zakup robota da Vinci. To jest urządzenie, które jest przyszłością i z tego tytułu Lubuszanie bardzo się cieszą, ale pytania są następujące: czy ten zakupiony sprzęt do zabiegów będzie służył jakiemu rodzajowi zabiegów poza zabiegami onkologicznymi, bo mówimy tutaj o zabiegach urologicznych, ginekologicznych, ale czy posiadamy, czy mamy, czy dysponujemy operatorami tego sprzętu, lekarzami certyfikowanymi, że tak powiem, bo to stanowi problem w skali kraju? Być może my już tego problemu już nie mamy. Drugie pytanie: czy koszty związane z wyceną procedur, które proponuje NFZ, uwzględnia całość tych kosztów? I trzecie pytanie to tak naprawdę kto będzie decydował o tym, że pacjent będzie miał to szczęście być skierowanym na zabieg właśnie przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi, bo kliniki w kraju proponują

takie rozwiązania, prywatne kliniki, ale odpłatność jest stosunkowo wysoka, taki zabieg to jest koszt rzędu 40-50 tys. zł. A więc jeszcze raz: czy mamy operatorów certyfikowanych, czy zabiegi są już prowadzone, czy NFZ refunduje koszty takich zabiegów w całości? I drugie pytanie związane też z przekazaniem środków przez Sejmik Województwa Lubuskiego na potrzeby służby zdrowia, a to środki, które przekazaliśmy w ubiegłym roku na budowę najpierw takich inwestycji, które nazwano kapsułami kosmicznymi, potem koncepcja się zmieniła, miało to być inne rozwiązanie, rozwiązanie które miało służyć do triażu, ale potem z możliwością wszechstronnego wykorzystania. Czy ta inwestycja została zrealizowana? Na jakim jest etapie? Dziękuję bardzo?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Zanim oddam głos do Zarządu, bardzo proszę Beata Kulczycka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Szanowna Przewodnicząca, Szanowni Radni, ja rozumiem, że w tym punkcie również poruszamy kwestie RPO. Ja mam dwa pytania dotyczące naszego Regionalnego Programu. Otóż, przekazywana jest nam informacja przez Zarząd Województwa na temat naborów konkursowych, a ja cały czas pomimo tego, że prosiłam również o tę odpowiedź w interpelacji, nie widzę bardzo oczekiwanego przez samorzady konkursu 9.2.1. Rewitalizacja poza ZIT-tem. Tam, gdzie alokacja środków jest jeszcze ponad 50 mln zł mam pytanie: kiedy ten konkurs się pojawi, bo kurczy się okres realizacji projektu z racji kurczącej się perspektywy? Dlaczego ten konkurs cały czas nie jest od roku ogłaszany? Pytam wprost na kogo i na co czekamy, ponieważ konkurs już dawno powinien być ogłoszony? I jeszcze jeden temat, tzw. złotej piętnastki. Tam był złożony projekt budowy wzorcowego budynku pasywnego – Green Office, temat nam znany, wartość 80 mln zł. Mam pytanie, ponieważ status tego projektu w KPO nie do końca jest znany, moje pytanie zmierza w kierunku czy będzie zaangażowanie środków z obecnego RPO na ten projekt? Jeżeli będzie, w jakim trybie, w jakiej formie i w jakiej alokacji ono uszczupli dzisiaj nasz RPO w tym zadaniu? Z jakiego działania na to szykujemy dofinansowanie z RPO? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Nie mamy więcej zgłoszeń. Kto w imieniu Zarządu? Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak. Bardzo proszę.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Zakup komputera da Vinci nie kosztował 2 mln. Dofinansowanie pochodziło nie z budżetu samorządu ale z Regionalnego Programu Operacyjnego z tego co pamiętam 8,5 mln. Jeżeli się mylę to poproszę, Marcin Jabłoński na pewno będzie dokładnie pamiętał. Procedura trwała dosyć długo i wymagała uzgodnień nie tylko z wojewodą w ramach mapy potrzeb, ale również Komitetu Sterującego, w którym mam zaszczyt zasiadać przy Ministrze Zdrowia i właśnie doskonale pamiętam z obrad Komitetu Sterującego, że wszystkie te warunki musiały być spełnione, czyli zespół chirurgów, którzy posiadają uprawnienia do operowania, ale również w ramach kontraktu w sprawie nabycia tego komputera również odbędzie się szkolenie dla zespołu chirurgów nie tylko ze szpitala w Gorzowie, ale również w Zielonej Górze. Osobiście uczestniczyłam w takim spotkaniu, w którym też wzięli udział znakomici chirurdzy-onkolodzy z Zielonej Góry, m.in. profesor Murawa i profesor Golusiński zgłosili akces do odbycia takiego szkolenia. Także to się toczy w tej chwili. Jeżeli chodzi o to kto będzie kierował na zabiegi to z pewnością specjaliści, lekarze, ale jeżeli Pani Radna pozwoli, kompletną odpowiedź udzielimy na piśmie na jakim to jest w tej chwili etapie. Wiem, że taki zespół znakomitych chirurgów w Gorzowie jest przygotowany do realizacji tych zabiegów. Z pewnością specjaliści będą kierować. Również jeżeli chodzi o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia też jesteśmy na etapie jego pozyskania. Doskonale pamiętam takie odpowiedzi z Funduszu Zdrowia, który odmawiał zakontraktowania, ponieważ nie było tego sprzętu. Teraz sprzęt jest, więc z pewnością uda się uzyskać środki finansowe na realizację takich zabiegów. Natomiast, jeżeli chodzi o kapsuły, które później zostały jednak zamienione na pomieszczenia do triażu przypomnę, że odeszliśmy od tego pierwotnego projektu, ponieważ przekraczał on nasze możliwości finansowe – okazało się, że koszty są dużo większe niż przewidywaliśmy. Te pomieszczenia są gotowe, w tej chwili jest tam zorganizowany punkt do szczepień. W zakresie konkursów na rewitalizację to poproszę Marcina

Jabłońskiego, który ma z pewnością bardziej aktualne informacje. Z tego co wiem procedury są przygotowywane. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Marcin Jabłoński.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Marcin Artur Jabłoński: Dziękuję. Pani Przewodnicząca, uważam, że właściwa będzie informacja pisemna na zadane pytanie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Ma Pan prawo do takiej opinii. Bardzo proszę, drugi głos Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję bardzo. Pani Marszałek dziękuję za odpowiedź, aczkolwiek nie udzieliła mi Pani ani na jedno, ani na drugie pytanie. Poprawię od razu, że nie mówiłam o kwocie 2 mln na zakup robota da Vinci, natomiast rozumiem, że na dzień dzisiejszy trwają przygotowania, że zespołu z certyfikatami, operatorów jeszcze nie mamy, że jeżeli chodzi o skierowania to oczywiście, że będzie kierował specjalista, ale czy to zespół, czy to jakieś konsylium, czy to indywidualna decyzja? Rozumiem, że nie znamy jeszcze odpowiedzi na to czy będą refundowane przez NFZ w całości koszty wykonywanych zabiegów czy tylko części. Natomiast co do kapsułów, których nie realizujemy, to też nie usłyszałam wprost odpowiedzi Pani Marszałek czy ta kwota blisko – teraz ostrożna jestem w podawaniu liczby, ale pamiętam 1mln i potem jeszcze chyba 600 tys. – a więc ponad 1,5 mln została zagospodarowana na remont jakiś pomieszczeń, na adaptację, czy budowę nowych, bo takie różne wersje były, a chciałabym znać precyzyjną odpowiedź? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Szkoda czasu żebym powtarzała swoją odpowiedź. Odpowiedź udzieliłam

i oczywiście, jeżeli chodzi o szczegóły, to też odpowiemy Pani na piśmie. Co do triażu – on jest gotowy, wyraźnie powiedziałam i w tej chwili jest tam zorganizowany punkt szczepień. Natomiast, jeżeli chodzi o zakup da Vinci Pani podała kwotę, zrozumiałam 12 mln, natomiast zakup kosztował 8,5 mln z Regionalnego Programu Operacyjnego i tak precyzyjnie się wyraziłam. Trwa szkolenie. Mamy zespół chirurgów, specjalistów wysokiej klasy w naszym regionie przygotowanych. Jest to również zespół międzyszpitalny, interdyscyplinarny, który z pewnością będzie realizował te zabiegi już w najbliższym czasie, po przejściu specjalistycznego szkolenia, które jest również zapewnione w ramach umowy nabycia komputera da Vinci.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, nie mamy więcej zgłoszeń. Uznaję zatem, że Sejmik przyjął informację do wiadomości. Szanowni Państwo, na serwerze dla radnych zostały zamieszczone informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania do przedmiotowych informacji? Jeżeli tak, to proszę o zgłoszenia. Nie widzę.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 8 do protokołu.

Punkt 5.

Informacja o zadaniach inwestycyjnych realizowanych na drogach wojewódzkich w 2020 r. oraz stan zaawansowania planu inwestycji priorytetowych planowanych do realizacji na drogach wojewódzkich w ramach RPO – Lubuskie 2020.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Prezentacja jest zamieszczona na serwerze dla Państwa Radnych i była prezentowana na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa. Na sesji

obecny jest Pan Paweł Tonder – Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze. A ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Informacja stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Dzień dobry, witam Pani Przewodnicząca. Opinia Komisji jest pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionej informacji? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenia. Bardzo proszę, Pani Anna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Dziękuję bardzo. Szanowna Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, Wysoka Rado, Szanowni Goście, ja chciałam się tutaj dowiedzieć od Pana Dyrektora, ponieważ od iluś lat piszę też i apeluję o remonty na drodze nr 138, na drodze wojewódzkiej. Bardzo dziękuję, bo bardzo wiele tych remontów się dzieje i ta droga już od drogi krajowej 29 w kierunku Sulęcina cały czas jest systematycznie robiona i jest po prostu wielka inwestycja, ale w kierunku przeprawy promowej w Połęcku i dalej do Gubina ta droga pozostawia wiele do życzenia. Nie dość, że wąskie pobocze, droga jest po prostu dziurawa i wymaga dalszych remontów. Chciałabym się dowiedzieć po pierwsze jaka jest perspektywa i w jakim stanie jest też dokumentacja, przygotowanie dokumentacji technicznej na likwidację kolejnej przeprawy promowej w Połęcku jako, że to też jest ważna i priorytetowa inwestycja dla naszego powiatu? Wiemy, że dwie duże inwestycje, czyli te likwidacje przepraw promowych w Miłsku i w Pomorsku już są w realizacji, a w Strategii Województwa Lubuskiego jest też ta likwidacja kolejnej przeprawy promowej, więc mam pytanie w jakim stanie jest dokumentacja techniczna, bo niestety nie zostało przyznane dofinansowanie z rządowego programu „Mosty dla regionów”? Następnie, też w naszym euromieście, w Gubinie, ulica Śląska wymaga odnowy dywanikowej. Czy jest taka szansa w tym roku,

ponieważ już od 4-5 lat ten remont miał być wykonany i on dalej nie jest wykonany i jakie jeszcze remonty będą w tym roku na tej drodze właśnie 138, bo wiem, że ma być w Wałowicach chodnik, czy jeszcze będą inne remonty wykonywane? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Ponieważ widzę, że Pan Paweł Tonder skrupulatnie notuje pytania to pozwolę sobie na to, aby wszyscy Radni, którzy się zgłosili, zadali pytania i później oddam Panu głos. Bardzo proszę, Pan Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dzień dobry. Witam Państwa bardzo serdecznie. Szanowni Państwo, chciałem zapytać Pana Dyrektora o bardzo ważną kwestię, to znaczy dzisiaj, jeśli chodzi o zmiany w budżecie, wpiszemy do dochodów samorządu województwa przeszło 200 tys. zł na przygotowanie dokumentacji na zadanie zmianę przebiegu drogi wojewódzkiej nr 281 – może niewielu osobom to jeszcze cokolwiek mówi, ale to jest pierwsza zauważona w budżecie kwestia, która odnosi się do inwestycji budowy mostu w Pomorsku, budowy tego mostu, na który czeka cały samorząd regionalny, a w szczególności mieszkańcy okolicznych gmin. I chciałem zapytać Pana Dyrektora jak my logistycznie i strategicznie jesteśmy przygotowani do na razie zmian jeżeli chodzi o tę drogę wojewódzką i jaka to jest perspektywa czasu, żeby nadrobić te zaległości, na które czekamy od zakończenia II wojny światowej, czyli powstania mostu w Pomorsku? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pytanie zadaje Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Witam Państwa, ja mam krótkie pytanie: tutaj w programie przeczytałem, że jest realizowana obwodnica Kosieczyna, która zaplanowana jest na lata 2019-2022 i tutaj wykonawca ma zaprojektować i wybudować tę obwodnicę. Prace rozpoczęto w 2019 roku, mamy rok 2021 – zaraz będzie połowa i chciałbym zapytać czy ta inwestycja nie jest zagrożona realizacją zadania, bo tutaj mowa jest o tym, że w tym momencie jest

proces jeszcze projektowy, a zostaje formalnie półtora roku na wybudowanie całej obwodnicy? Czy tutaj nie ma zagrożenia jeżeli chodzi o oddanie jej w planowanym terminie? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pytanie zadaje Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni, pytanie do Pana Dyrektora: w związku z zestawieniem zadań, które są w trakcie realizacji z RPO Lubuskie 2020 mam ogólne pytanie czy w związku z tymi zadaniami właśnie w trakcie realizacji są jakieś zagrożenia co do czasokresu ich trwania? Oczywiście głównie dopytuje się o drogę nr 278 na odcinku Stare Strącze-Wschowa, ale o wszystkie zadania – chcę potwierdzenia czy są jakieś zagrożenia wynikające z powodów, które są nam nieznane, a wpływające na stan realizacji i na czas zakończenia? I drugie pytanie: chcę poprosić Pana Dyrektora o wyjaśnienie w związku z przebudową drogi i budową mostu w Milsku. Te kwestie sporne, protesty mieszkańców w miejscowości Łaz i inne zostały już zażegnane i na jakim etapie jest już stan realizacji budowy mostu? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, zadaje pytanie Pan Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Panie Dyrektorze, Szanowni Państwo, chciałem zapytać również w związku z przygotowywaną budową mostu w Pomorsku o takie inwestycje jak: planowane północne obejście Pomorska, który będzie elementem ciągu mostu Sulechowa na drodze wojewódzkiej nr 278, już na mapach to jest takich wstępnych pokazywane. Następnie chciałem zapytać również o drogi, które będą z tą przeprawą mostową łączyły inne miejscowości, to znaczy kiedy droga pomiędzy Nietkowicami i Sycowicami stanie się drogą asfaltową? Kiedy będzie wybudowany taki odcinek drogi pomiędzy Brodami a Przetoczną? Teraz to jest dukt leśny. I kiedy będzie zmodernizowana droga z Pomorska poprzez Brzeziny koło Pomorska do wsi Kije? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I pytanie zadaje Pani Beata Kulczycka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Pani Przewodnicząca, Panie Dyrektorze, ja odnośnie drogi 315 pytałam na Komisji, czekam na odpowiedź na interpelację, więc tego tematu powielać nie będę. Ale jeszcze raz chciałam zapytać o znany nam wszystkim też temat drogi 292. Ten newralgiczny odcinek drogi, 4,5 km w dużej części przebiegający w mieście Nowa Sól. Na ile możemy liczyć na uruchomienie wykonania dokumentacji projektowej na przebudowę tej drogi tym bardziej, że ma być ona przedmiotem transferu z drogą w naszej strefie południowej? Wiem, że jest duża deklaracja finansowania tej dokumentacji przez miasto Nowa Sól i chciałabym zapytać o realność tych planów związanych z wykonawstwem, przystąpieniem do wykonawstwa tej dokumentacji projektowej? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Paweł Tonder – Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze, bardzo proszę o odpowiedzi na te pytania.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Dzień dobry, czy mnie słyhać? Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowna Pani Marszałek, Wysoki Sejmiku, jeśli chodzi o pytania, które Państwo zadali, czyli tak: jeżeli chodzi o drogę wojewódzką nr 138 to tak jak Pani słusznie zauważyła od wielu lat, rokrocznie czynimy postępy w realizacji przebudowy tej drogi i w zeszłym roku, tak jak to jest też w materiałach, które umieściliśmy, zakończyliśmy przebudowę odcinka między Jaromirowicami i Wałowicami. To było prawie 3 km drogi dofinansowane w ramach Interregu VA i to jest zadanie, które jest zakończone. Oczywiście cała droga musi być planowana i jest przez nas na razie planowana, jakby powiedzmy w głowach jeżeli chodzi o odcinek od Gubina do drogi krajowej. Tutaj, tak jak Pani powiedziała, jest przeprawa promowa i jest planowany obiekt w Połęcku, jest to zadanie, które zgłaszaliśmy do programu „Mosty dla regionów”, jednak ono nie dostało rekomendacji. Zapewne nie dostało rekomendacji z powodu kosztów, bo szacujemy te koszty na poziomie 240 mln zł. Jeśli chodzi

o przygotowanie w zakresie dokumentacyjnym to mamy wykonaną koncepcję i uzyskaną decyzję środowiskową. Na tę chwilę nie rozpoczynamy procesu inwestycyjnego dlatego, że nie mamy potwierdzonych źródeł finansowania na to zadanie, będziemy się oczywiście starać tam, gdzie to możliwe, żeby to dofinansowanie pozyskać. Był to też jeden z projektów zgłoszonych między innymi do Krajowego Programu Odbudowy, ale czytając zapisy programów na tę chwilę dróg samorządowych tam nie ma, więc na pewno będziemy czynić starania, ale bez źródeł zewnętrznych nie ma możliwości żeby Połębko było realizowane ze środków budżetu województwa. Jest to tak olbrzymia kwota, że tutaj musimy szukać wsparcia zewnętrznego. I oczywiście, jeżeli będziemy widzieli taką możliwość, czy pozyskamy też to dofinansowanie to będziemy musieli również zająć się tym pozostałym odcinkiem, który tak jak Pani wspomniała jest w stanie technicznym – jest to droga 4-metrowa i jest w niezadowalającym stanie technicznym i będziemy musieli wtedy kompleksowo do tego tematu podejść. Jeżeli chodzi o ulicę Śląską to, tak jak też przekazywaliśmy Pani w odpowiedzi, jeżeli uda nam się wygospodarować jakieś środki w roku bieżącym, oszczędności to będziemy czynić starania żeby ten pierwszy odcinek, ten pierwszy etap za 800 tys. spróbować zrealizować. Odpowiadając na pytanie Pana Radnego Kościka, jeśli chodzi o Pomorsko: tutaj jak wiemy ta inwestycja uzyskała rekomendację w ramach programu „Mosty dla regionów”, jest na etapie przygotowania koncepcji programowej. W tej chwili ogłosiliśmy konsultacje społeczne, które będą trwały do połowy maja i po tych konsultacjach, po zebraniu uwag, odniesieniu się do nich, ewentualnych korekt, będziemy składać wniosek o wydanie decyzji środowiskowej i jak tylko uzyskamy decyzję środowiskową i zakończymy etap koncepcji będziemy przystępować do zlecenia dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji ZRID, ponieważ na tę chwilę program „Mosty dla regionów” i województwo uzyskało dofinansowanie w ramach tego programu, tak jak z resztą program był przygotowany na wykonanie koncepcji i uzyskanie decyzji środowiskowej na realizację przedsięwzięcia oraz uzyskanie decyzji ZRID, czyli ten proces już dokumentacyjny. Więc przewidujemy uzyskanie decyzji ZRID na koniec 2023 i zgodnie z zapisami programu, po zakończeniu tych etapów, musi być przez ministerstwo uruchomiony kolejny nabór w ramach programu „Mosty dla regionów”, w ramach którego województwo będzie się starało i będziemy się starać o pozyskanie dofinansowania na etap realizacyjny. Więc jak tylko się dokumentacja

zakończy to wtedy przystąpimy do kolejnych działań, jeżeli będzie ogłoszony kolejny nabór już na etap realizacji, będziemy składać wniosek. Jak otrzymamy dofinansowanie to będziemy gotowi żeby ten proces rozpocząć. Ja myślę, że sama realizacja robót, jak byśmy już do tego dochodzili, to przy powiedzmy obiekcie porównywalnym do tego, który jest realizowany na Miłsku, to myślę, że 3 sezony budowlane będziemy potrzebować żeby tę inwestycję zrealizować, bo to nie jest tylko most, to jest również obiekt nad koleją i 5 km nowej drogi wraz z budową dwóch skrzyżowań typu rondo na drodze wojewódzkiej 278 i 279. Tutaj Pan Radny Kołodziej pytał o obwodnicę Kosieczyna i Chlastawy: tak, ten okres jest taki długi, ponieważ to zadanie jest realizowane w formule „zaprojektuj i wybuduj”, więc wykonawca ma sporo czasu by przygotować dokumentację projektową, uzyskać decyzję ZRID. W tej chwili wykonawca już jakiś czas temu złożył wniosek o wydanie decyzji ZRID do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Jak ten wniosek zostanie wydany, wykonawca przystąpi do realizacji tych robót. Inwestycja nie jest zagrożona. Jakiś na pewno będzie podpisany aneks i inwestycja przejdzie do realizacji na rok 2023, ale to nie stanowi zagrożenia dla jej realizacji. Pytanie Pani Radnej Gośniowskiej-Koli: inwestycja realizowana w trybie projektuj i buduj, w tej chwili wykonawca ma już praktycznie dokumentację na tyle gotową, że jest w przededniu, można powiedzieć, złożenia wniosku o wydanie decyzji ZRID. W tym roku zakładamy, że tę decyzję uzyskamy i wykonawca deklaruje, że prawdopodobnie rozpocznie w tym roku realizację, ale nie wie w jak dużym zakresie. Zresztą my też nie planowaliśmy w tym roku wydatków w budżecie na realizację robót tylko na sfinansowanie dokumentacji, ale wykonawca deklaruje, że pewne roboty przygotowawcze zostaną rozpoczęte i tutaj to zadanie nie jest zagrożone jeżeli chodzi o jego realizację. Jeśli chodzi o budowę mostu przez rzekę Odrę, tzw. Miłsko, ale to jest przebudowa drogi wojewódzkiej nr 282, budowa nowego odcinka drogi wojewódzkiej 282 wraz z mostem przez Odrę – jeżeli chodzi o zaawansowanie robót to jest ono dosyć spore. Jeśli chodzi o sam obiekt wybudowane są wszystkie podpory od strony Bojadeł, w realizacji jest przyczółek i podpora nurtowa od strony Zielonej Góry, najważniejsze elementy, czyli te podpory nurtowe od strony Bojadeł – jest ta podpora wybudowana, ta od strony Zielonej Góry jest w trakcie. Są to najbardziej istotne elementy przy budowie obiektu dlatego, że tam będą montowane też tzw. systemy startowe do rozpoczęcia budowy przęsła nurtowego

metodą nawisową. Także jest w realizacji na pierwszej sekcji obiektu od strony Bojadeł, czyli od przyczółka do pierwszej podpory, która jest już w międzywalu, jest przygotowane deskowanie do tego żeby pierwszy segment obiektu został zabetonowany i wykonany i sukcesywnie te prace będą postępować. Jeśli chodzi o zakres drogowy to patrząc na całym odcinku są prowadzone roboty. Przede wszystkim trwa w tej chwili budowa nasypów, ponieważ tam mamy dosyć spore wysokie nasypy na dojazdach do obiektów, więc tych robót ziemnych jest bardzo dużo i wykonawca skupia się w tej chwili na tym plus oczywiście na tych wszystkich robotach, które są przy okazji, czyli wszystkich branżowych: usuwaniu kolizji, itp. Jeśli chodzi o protesty: czy one zostały wygaszone tego nie wiem, ponieważ my proceduralnie zajmowaliśmy się tylko tymi protestami. Te wnioski, które protestujący składali, czy zażalenia na nasze decyzje pozostały utrzymane w mocy, więc działamy na prawomocnej decyzji ZRID, a także środowiskowej i realizujemy to zadanie zgodnie z tym co było przedstawiane od początku przez nas, poczynając od konsultacji społecznych. Tutaj też Pani pytała o te wszystkie zadania, które są na liście inwestycji priorytetowych – to w realizacji tak naprawdę zostały 4 zadania, na które są podpisane umowy. W prezentacji jest ta tabela i także w tej książeczce, którą Państwu przekazaliśmy, czyli droga wojewódzka 158, tam jest niewielki fragment. Zostało nam trochę oszczędności, więc wykonujemy tam niewielki ostatni zakres tej drogi. Ona na zasadniczej części jest wykonana, umowa z wykonawcą na ten ostatni fragment jest podpisana, roboty są w realizacji. Jeśli chodzi o obiekt przez Odrę to, tak jak powiedziałem, tutaj jesteśmy już w fazie realizacyjnej. Kosieczyn-Chlastawa: czekamy na ZRID, jak ZRID będzie uzyskany, wykonawca rozpoczyna budowę. Ta inwestycja też nie jest zagrożona. Oczywiście na każdej z tych inwestycji mogą być zmiany terminów realizacji, one są uzależnione od czynników. Jeżeli zgadzamy się oczywiście na zmianę terminu to od czynników takich, których ani wykonawca, ani my jako zamawiający nie mogliśmy przewidzieć i wtedy te terminy są zmieniane. Stare Strącze – Wschowa to też już mówiłem, tutaj też zagrożenia nie ma. I tak naprawdę z tych wszystkich zadań, które były na liście inwestycji priorytetowych jedynym zadaniem, na które nie mamy jeszcze podpisanej umowy to jest rozbudowa drogi 295 w Miodnicy. Tutaj oczekujemy również, wniosek o wydanie ZRID-u jest złożony, wykonawca po naszej jeszcze wizji dokonuje pewnych drobnych poprawek w tym projekcie i zakładamy, że w tym roku uda nam

się podpisać umowę na realizację robót budowlanych i to jest ostatnie zadanie, które jest na tej dużej, długiej liście inwestycji priorytetowych. Pan Radny Kazimierz Łatwiński pytał o Pomorsko i obwodnicę, także rozbudowę tego układu komunikacyjnego, który jest dookoła. Na tę chwilę skupiamy się na tym, aby zająć się tym zadaniem, na które mamy dofinansowanie, czyli na budowie mostu i nowego przebiegu drogi wojewódzkiej 281. Tam wiem, bo też widziałem na internecie, że ktoś daje mapki z obwodnicą Pomorska. Ten układ, który jest gdzieś tam pokazywany to jest układ, który gdzieś tam docelowo jest planowany, który ma za zadanie w połączeniu z zachodnią obwodnicą Zielonej Góry dalej dojść do drogi krajowej, do S3. My na tę chwilę zajmujemy się budową mostu i tak naprawdę to jest dla nas priorytet aby uzyskać decyzję środowiskową i żeby uzyskać ZRID i starać się o dofinansowanie na tę inwestycję. Jeśli chodzi o dalsze etapy to wszystko będzie uzależnione od możliwości, jak zawsze, finansowych i od tego jak będzie rozwijała się ta infrastruktura tutaj w okolicy. A tutaj też Pan pytał o Pomorsko – Kije to wydaje mi się, że to nie jest droga wojewódzka, więc tutaj nie będę mógł udzielić odpowiedzi, bo tutaj sobie patrzę na mapkę, to nie jest nasza droga, która jest Zarządu Dróg Wojewódzkich, więc tutaj odnośnie planów jej realizacji nie odpowiem. My od lat realizowaliśmy przebudowy od strony Mozowa w kierunku miejscowości Brody i ta inwestycja jest w sumie zakończona. To, co było planowane i obiecane też mieszkańcom, czyli dojście do miejscowości Brody, jest zrealizowane. A było to realizowane głównie przede wszystkim dlatego, że przez ostatnie lata i poziomy Odry, które występowały, promy więcej stały niż chodziły a tam droga była 4- metrowa, więc nie była bezpieczna, a więc w tej chwili i mieszkańcy Pomorska i mieszkańcy Bród mogą się dostać do eski po drodze o pełnych parametrach technicznych. Jeśli chodzi o pytanie Pani Radnej Kulczyckiej, czyli droga wojewódzka 315, to tak jak Pani wspomniała na Komisji udzielałem tych odpowiedzi, dzisiaj jest ta komisja w miejscowości Lipki, ona się o 11:30 zaczęła, więc zakładam, że trwa i po jej zakończeniu i na podstawie wniosków, które będą, będziemy oceniać możliwości zastosowania tych elementów związanych z wyhamowaniem kierowców, którzy przekraczają tam prędkość. Jeśli chodzi o drogę wojewódzką 292 i ten proces dokumentacyjny na odcinku 4,5 km to my kiedyś przygotowaliśmy sobie założenia do tej inwestycji i koszty, niestety na dzień dzisiejszy nas obliguje rozporządzenie w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne

i ich usytuowanie o po analizie wstępnej dotyczącej szerokości pasa drogowego, tam musielibyśmy uzyskać decyzję ZRID, czyli tak naprawdę wybudować drogę klasy G. Pytanie, czy tam taka droga jest potrzebna? Dzisiaj też rozmawiałem z Prezydentem Milewskim na ten temat, jeśli chodzi o tę dokumentację, więc być może uda się w jakiś sposób porozumieć i przekazać tę drogę do Nowej Soli tak że jeżeli byłaby to docelowo droga gminna, ona może mieć wtedy mniejsze parametry i wtedy jest szansa żeby ją dużo mniejszym nakładem środków, niż my musielibyśmy to zrobić, zrealizować. Także to jest kwestia otwarta do dyskusji. Jeżeli nie udzieliłem jakiejś odpowiedzi to przepraszam, proszę mnie jeszcze tutaj dopytać. Wydaje mi się, że to co zapisałem, wszystko powiedziałem. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Dyrektorze. Są dalsze pytania, drugi głos bardzo proszę Pani Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Jeżeli mogę Pani Przewodnicząca, to chciałabym Panie Dyrektorze, rozumiem, że jest to potwierdzone, że nie ma żadnego zagrożenia jeżeli chodzi o drogę wojewódzką 278 na odcinku Stare Strącze – Wschowa co do realizacji, Pan Dyrektor potwierdzał, ale chcę dopytać o drogę 295, o którą dopytywaliśmy też przez wiele lat, to znaczy Miodnica. Czy dzisiejszy projekt uchwały związany ze zmianą budżetowania i przesunięciem środków finansowych na 2023 rok nie ma wpływu na realizację budowy tej drogi? W dzisiejszym chyba dwudziestym punkcie, nad którym będziemy głosowali, jest wycofanie środków i przesunięcie około chyba 3 mln na realizację w 2023 roku. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, ja tylko chciałam powitać Karola Zieleńskiego – Dyrektora Biura Wojewody Lubuskiego, który właśnie jest z nami. Panie Dyrektorze, bardzo proszę o cierpliwość, notowanie pytań, bo mamy pytanie od Pana Jana Świrepo.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Szanowna Pani Przewodnicząca, Panie Dyrektorze, ja krótko: chciałbym prosić Pana Dyrektora o przyspieszenie remontu drogi nr 156 między miejscowościami Buszów – Adamków. Jest to droga bardzo ważna dla Strzelce, alternatywna do szybkiego połączenia Strzelce – Barlinek – Szczecin. Prosiłbym, aby nastąpiło przyspieszenie remontu, szczególnie po zimie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo i mamy jeszcze zgłoszenie – Pan Edward Fedko, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Dzień dobry Państwu, ja chciałem nawiązać do pytania, które kierował Kolega Kazimierz Łatwiński, mianowicie obejścia Pomorska w związku z budowanym mostem. Przypomnę, że jest również planowana budowa obwodnicy zachodniej, która będzie przebiegała od Zielonej Góry z obejściem Płotów i Czerwieńska, z dojściem do mostu. Tutaj pojawia się ta koncepcja aby w związku z planowaną budową północnego węzła na trasie S3 w Sulechowie od mostu poprowadzić tę obwodnicę w tym kierunku, bo z tego, co zrozumiałem, co mówił Pan Dyrektor Tonder, to obwodnica Pomorska ma być skierowana później na drogę 278 i do węzła już istniejącego na S3 w Sulechowie. Wydaje się, że w tych koncepcjach trzeba ten wariant brać pod uwagę związany z budową północnego węzła na S3 w Sulechowie, jest on również zapisany w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2030, którą to Strategię niedawno przyjęliśmy. Proszę mnie tu Panie Dyrektorze wyprowadzić ewentualnie z błędu, jeśli źle myślę.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo i bardzo proszę, Pan Paweł Tonder – Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze Paweł Tonder: Tak, jeśli chodzi o Miodnicę to dzisiaj dokonujemy zmian, nie tylko dotyczących przesunięcia, ale chyba też zmiany najważniejszej – zwiększamy cały zakres finansowania, bo tam od początku informowaliśmy, że kwotę, którą mieliśmy zapisaną w priorytetach – ona

była chyba na poziomie 11 mln – dzisiaj zwiększamy ją do 30 i to jest ta najważniejsza zmiana i informacja, że udało się te wszystkie pozostałości w programie uzbierać i na tyle tych środków jest, że wystarczy nam na to, żeby tę inwestycję rozpocząć. Tak jak wspominałem, to przesunięcie terminu nie generuje żadnego zagrożenia w realizacji. Jedynym zagrożeniem jest brak uzyskania decyzji ZRID, ale tu zakładamy, że wykonawca – który jest już nawet nie będę mówił ile po terminie, jeśli chodzi o uzyskanie tej dokumentacji – mamy nadzieję, że tutaj wniosek jest złożony tak jak powiedziałem, drobne poprawki były przez nas wyartykułowane, wykonawca to poprawia i ma złożyć korektę do wniosku o ZRID i mamy nadzieję, że w przeciągu najbliższych 2-3 miesięcy tę decyzję uzyskamy. Jak tylko ją uzyskamy, oczywiście zgłosimy gotowość do naboru w ramach RPO i równolegle będziemy też przygotowywać się do rozpoczęcia, wyłonienia wykonawcy robót budowlanych. Jeśli chodzi o drogę wojewódzką 156 i tutaj prośba Pana Radnego Świrepo – tak, analizujemy tę sytuację związaną z remontem, będziemy te remonty rozpoczynać na tych najbardziej zdegradowanych po zimie odcinkach niezwłocznie, też musieliśmy czekać na wytwórnię, naszą produkcję masy na gorąco, bo łatanie już masą na zimno nie przynosi pożądaných skutków. Jeśli chodzi o to pytanie, czy tą analizę, którą Pan Radny Fedko przeprowadził, ja powtórzę swoje: na tę chwilę najważniejsze dla nas jest pozyskanie dofinansowania, zakończenie procesu związanego z budową mostu w Pomorsku. Jeśli chodzi o dalszy rozwój układu komunikacyjnego – to będzie powiązane zapewne również z obwodnicą zachodnią Zielonej Góry, która jest w tej chwili na etapie podpisania umowy czy wyboru wykonawcy, jeśli chodzi o koncepcję przez miasto Zielona Góra i dalej w tych planach ona jest zapisana do węzła na S-ce, czy to do istniejącego, czy ewentualnie do planowanego, ale to jest pytanie do Generalnej Dyrekcji czy ten węzeł powstanie czy nie. Nasze rozwiązanie jakby nie przeszkadza w rozwoju dalszego układu komunikacyjnego, ponieważ rondo zarówno od strony Zielonej Góry, jak również to, które będzie na zachód od Pomorska będą miały wprowadzone po 4 wlocie i tutaj od strony Zielonej Góry umożliwi to włączenie się zachodniej obwodnicy Miasta Zielonej Góry, a od strony Pomorska na ewentualną kontynuację tego zadania. Oczywiście to wszystko, tak jak zawsze powtarzam, jest uzależnione od tego jakimi środkami i z jakich programów będziemy dysponować w kolejnych latach. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Dyrektorze. Nie mamy więcej zgłoszeń. Bardzo, bardzo Panu dziękuję i uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości. Dziękuję bardzo jeszcze raz.

Punkt 6.

Informacja na temat sytuacji lubuskiego rolnictwa.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przechodzimy punktu 6 - Informacja na temat sytuacji lubuskiego rolnictwa. Prezentacje, które otrzymaliście Państwo, zostały zamieszczone też dla serwerze dla radnych i były prezentowane na posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Proszę o zabranie głosu Panią Zofię Batorczak – Lubuskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii. Bardzo proszę.

Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii Zofia Batorczak: Witam Państwa serdecznie. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, bardzo proszę żeby krótką prezentację o obecnej sytuacji odnośnie sytuacji i ASF-u i grypy ptaków przedstawiła Pani Doktor Justyna Czmur z poziomu WIW-u. Bardzo proszę Pani Doktor.

Kierownik Zespołu do spraw zdrowia i ochrony zwierząt Wojewódzki Inspektor Weterynaryjny Justyna Czmur: Dzień dobry, już przedstawiamy naszą prezentację. Chcemy troszkę ją skrócić, będziemy pewne slajdy przekazywać Państwu. Zacznę od ASF-u u dzików. Przejścia dla zwierząt, tak jak Państwo na pewno wiecie, na drogach S3, A2 i DK18 zostały zamknięte, one są stale monitorowane. Kolejny slajd, chcielibyśmy pokazać schemat grodzenia naszego obszaru, klastra zachodniego, jak wygląda. Tak wygląda schemat grodzenia naszego całego klastra. Kolejny slajd to istniejące już ogrodzenia bardziej szczegółowo na terenie naszego województwa. Ogrodzenia są zaznaczone kolorem czerwonym i zielonym, jeżeli chodzi tutaj o nasze województwo. Lecimy dalej, teraz przedstawię przypadki, poprosiłabym dalej do mapki z przypadkami na terenie naszego województwa w 2021 roku. Tak wygląda aktualnie nasza mapa. Od razu powiem, że na żółto zaznaczone są przypadki ASF dzików, kolorami są zaznaczone nasze obszary strefy. Strefa niebieska to strefa pochodzącą z ognisk ASF-u, strefa czerwona to jest

obszar z ograniczeniami, strefa żółta – obszar ochronny i biała to strefa wolna. W naszym województwie do poniedziałku stwierdziliśmy 761 przypadków u 1598 dzików, w tym było: 1545 dzików padłych, 52 to dziki odstrzelone zdrowe, 1 dzik odstrzelony z objawami choroby. Jeżeli chodzi o przypadki ASF u dzików w strefie przygranicznej to tylko tak chciałam nadmienić, że powiat gorzowski, słubicki, krośnieński, żarski to są te powiaty, które są przy granicy z Niemcami. Tutaj tych przypadków mamy w Gorzowie 8, w Słubicach w powiecie 17, krośnieński 69 i żarski 82 przypadki – to są nasze najbardziej przygraniczne powiaty i te przypadki, które graniczą z Niemcami. Jeżeli chodzi o odstrzał sanitarny, który był zarządzony, to w poprzednim roku odstrzał sanitarny wynosił – na naszym terenie odstrzelono 17 527 sztuk, co warto podkreślić w ogóle za ubiegły rok za upolowane i odstrzelone dziki Inspekcja Weterynaryjna wydatkowała około 15 mln zł dla PZŁ-ów oraz Lasów Państwowych właśnie za odstrzał oraz za polowania. W tym roku zarządziliśmy odstrzał sanitarny, stan na 19 kwietnia to 1774 sztuki. Natomiast zaplanowanych jest około 19 556, bodajże całość na 2021, sztuk do odstrzału sanitarnego. Jeżeli chodzi o – tu jest już tak dokładnie, Wojewoda zarządził odstrzał, nakazał odstrzelić u nas 19 550 dzików. Z podjętych naszych działań to cały czas trwające intensywne przeszukiwania, intensywny odstrzał sanitarny oraz polowania w terenach szczególnie wolnych od ASF w celu zredukowania pogłowia, cykliczne kampanie informacyjne w mediach, ulotki, strony internetowe, telewizja, sms-y, szkolenia, wszelkiego rodzaju konferencje, budowa ogrodzeń ograniczających migrację dzików oraz zamknięcie przejść dla zwierząt, tak jak wcześniej podkreśliłam na drodze S3, A2 i DK 18. Cały czas prowadzone są dalsze przeszukiwania, polowania, odstrzał sanitarny, kampanie, wprowadziliśmy program ochrony gospodarstw przed ASF oraz kontrole gospodarstw w zakresie bioasekuracji. Nie chciałabym tutaj opowiadać o najczęstszych stwierdzonych nieprawidłowościach, chociaż mamy tu pewne rzeczy przygotowane, jeżeli czas nam pozwoli. Natomiast może powiem, że ilość kontroli w tamtym roku to 1215 kontroli, w których utrzymywano 457 496 sztuk świń. To jeżeli chodzi o ASF u dzików. Następnie ogniska ASF w 2020 roku: 1. ognisko to 25 892 sztuki – to było pierwsze w naszym województwie, pierwsze w Polsce i największe, jeżeli chodzi o ognisko ASF, 2. ognisko – 19 sztuk świń, 3. – 9 sztuk, 4. – to 594. Wszystkie świnie zostały zutylizowane i postępowanie i działania wprowadzono zgodnie z obowiązującymi

przepisami. W tym roku mamy ognisko ASF w miejscowości Niedźwiady, uzyskaliśmy wyniki 17 marca. Jest to pierwsze ognisko ASF u świń w ogóle w naszym województwie, również w Polsce. To ognisko wyznaczono w gospodarstwie, w którym utrzymywano 15 938 świń, położone w miejscowości Niedźwiady, to gmina Świebodzin. Zostały oczywiście nałożone obszary ze względu na występowanie tego ogniska. Wyjściowa liczba to 15 938, one były usytuowane w 13 obiektach, 5 sztuk padło, były też objawy kliniczne oraz sekcyjne, które świadczyły o ASF-ie. Decyzja o ognisku została wydana przez powiatowego lekarza 17 marca, uśmiercenie świń wykonano w dniach 18-24 marca metodą gazowania. Jeżeli chodzi o ogniska HPAI to w 2020 roku mieliśmy 2 ogniska tej grypy, a w nich było 123 144 sztuki drobiu – było to w powiecie sulęcińskim w miejscowości Muszkowo. Zabito wtedy drób w trzech fermach w obszarze zapowietrzonym oraz drób przyzagrodowy w celu ograniczenia przenoszenia choroby, co przyniosło nam efekt. W naszym teraz obecnym roku ognisk HPAI w 2021 na naszym terenie mamy 6, wśród nich jest 114 209 sztuk drobiu. W powiecie Nowa Sól i powiecie gorzowskim były to fermy komercyjne, w powiecie Żary, Zielona Góra oraz Świebodzin mieliśmy do czynienia z drobiem przyzagrodowym. W powiecie Zielona Góra, Nowa Sól wybito drób przyzagrodowy w strefie zapowietrzonej – to było ognisko w Trzebiechowie, Ochli oraz Nowej Soli. W szczegółach to przedstawia się w ten sposób, że 1. ognisko mieliśmy w Stawie, powiat gorzowski, tutaj było 15 600 indyków, ferma komercyjna, 2. ognisko w Złotnikach, powiat żarski – 260 sztuk drobiu, to był drób przyzagrodowy, 3. ognisko w Trzebiechowie, powiat zielonogórski – 49 sztuk, też drób przyzagrodowy, 4. ognisko w Nowej Soli to 3 fermy komercyjne kur niosek, powiązane epizootycznie, łącznie 97 600 niosek, 5. ognisko w Ochli, powiat zielonogórski – kury nioski, łącznie 48 kur niosek, gospodarstwo przyzagrodowe. I teraz najnowsze ognisko HPAI, mamy ognisko w Troszkach, powiat świebodziński – kury nioski, łącznie 63 kur niosek, jest to gospodarstwo przyzagrodowe. 20 kwietnia było zgłoszenie odnośnie wzmożonych upadków kur razem z objawami klinicznymi, które były charakterystyczne dla HPAI, pobrano próbki do badań, 21 kwietnia dostaliśmy wyniki potwierdzające z PIWet Puławy, które potwierdziły nam grypę ptaków. W tym dniu było również potwierdzenie i stwierdzenie ogniska przez powiatowego lekarza i 22 kwietnia zabicie ptaków. Jeżeli chodzi też o nasz teren to mieliśmy 2 przypadki grypy ptaków dziko

żyjących, były to łabędzie nieme – powiat gorzowski oraz Nowa Sól. Jeżeli chodzi o pewne działania zapobiegawcze to podczas już zwalczania grypy w 2016 i 2017 przeanalizowaliśmy sytuację, od czerwca rozpoczęliśmy intensywne spotkania pracowników Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, Lubuskiego Wojewódzkiego Lekarza mające na celu określenie przyczyn wystąpienia tamtych ognisk. Wtedy zostały pewne diagnozy postawione dotyczące pewnych naszych słabych punktów, dotyczących pracowników, problemów z utylizacją, załadunkiem drobiu, podjęliśmy działania zapobiegawcze, przygotowano procedury dla hodowców, przeprowadzono ćwiczenia symulacyjne z udziałem Wojewody i wyciągnięto wnioski, przystąpiono do działań. W WIW-ie w Zielonej Górze opracowano też na podstawie doświadczeń procedury postępowania dla hodowców, bo niektórzy hodowcy w dalszym ciągu nie przestrzegają zasad i to nas też bardzo niepokoi ze względu na to, że niekiedy dotyczy to też dużych hodowców. Działania są dalej podejmowane. Jeżeli chodzi o współpracę to współpracujemy też z różnymi instytucjami, szczególnie też współpracujemy z naszymi sąsiadami, czyli z Niemcami. Mamy tutaj dużo spotkań, takich naszych wspólnych, opowiadamy i przedstawiamy też działania, które zostały przez nich wypracowane, przez nas wypracowane, wspólne poglądy, ale również wyciągamy pewne wnioski i np. ostatnio pewien wniosek dotyczący zakazu upraw kukurydzy przedstawiliśmy właśnie jeden z postulatów, który zaczerpnęliśmy właśnie podczas takiego spotkania z naszymi sąsiednimi kolegami. Także myślę, że to wszystko na ten temat pokrótce. Ze względu też na krótki czas bardzo skróciliśmy naszą prezentację.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy my się słyszymy?

Kierownik Zespołu do spraw zdrowia i ochrony zwierząt Wojewódzki Inspektor Weterynaryjny Justyna Czumur: Tak, my się słyszymy.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję Pani. Szanowni Państwo Radni, wysłuchaliście informacji, czy mają Państwo pytania dotyczące tej informacji? Jeżeli tak, to proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie. Bardzo proszę, Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Witam jeszcze raz Państwa, Panią Dyrektor Lubuskiej Weterynarii. Moje pytanie dotyczyłoby, bo tutaj informacje były przedstawione o zagrożeniach z ASF-em i wprowadzeniu niebieskiej strefy. Tutaj mamy na dzień dzisiejszy 5 okręgów, które zostały wprowadzone i w związku z wprowadzeniem okręgów przez Powiatowego Lekarza Weterynarii chciałbym zapytać jak długo trwa uwalnianie w poszczególnych okręgach? Tutaj chciałbym się może oprzeć na swoim przypadku ostatniego, tutaj co Pani wspomniała, dotyczącego Niedźwiad, gmina Świebodzin, powiat świebodziński. Mowa była o tym, że ASF został wykryty 17 marca, dzisiaj mamy 26 kwiecień, czyli już ponad 5 tygodni od tego przypadku i na dzień dzisiejszy z tych okręgów rolnicy nie mogą sprzedawać trzody chlewnej, co jest według mnie troszeczkę kłopotliwe, a jednocześnie dosyć spore straty finansowe z tego tytułu się ponosi. Tutaj akurat decyzje o wprowadzeniu okręgów i zmianie okręgów podejmuje Powiatowi Lekarze Weterynarii. Moje rozmowy z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, czy pytanie do Powiatowego Lekarza Weterynarii, kiedy okręg zostanie zniesiony, zostało bez odpowiedzi dlatego chciałbym zapytać jak to wyglądało w poszczególnych innych: w Nietkowie, Niedoradzu, Pławie, czy Brodach, jak długo trwało uwolnienie z okręgów, bo też chciałbym tu parę zdań dla Państwa Radnych też wspomnieć jak to wygląda finansowo. Na dzień dzisiejszy miałem przygotowany w swoim gospodarstwie do sprzedaży 100 sztuk świń na 1 kwietnia, z tego względu, że wystąpił ASF – zakaz sprzedaży. Cena, którą bym uzyskał, miałem średnio około 115 kg za sztukę, wynosiła około 575 zł, przez to, że zostałem wprowadzony w okręg, propozycja była taka, żebym sprzedał te świnię 19 kwietnia, ale za 455 zł czyli o 120 zł na sztuce mniej plus do tego wyszło, że przez te 3 tygodnie świnię ogólnie zjadły na wartość 50 zł, czyli 170 zł mniej mogę otrzymać kosztów w związku z wprowadzeniem obostrzeń związanych z ASF-em. Na dzień dzisiejszy nie ma możliwości uzyskania jakiegoś wsparcia z tego tytułu, że ktoś wprowadził ograniczenia, a przede wszystkim na tym wszystkim cierpi rolnik. I dlatego moje pytanie do Pani Dyrektor: kiedy jest szansa, że ten okręg zostanie uwolniony, bo też różnica w cenie dosyć duża jest jeżeli chodzi o sprzedaż. A z drugiej strony chciałbym wspomnieć o tym, że w tej chwili przez ten ASF i ceny w Polsce hodowla świń drastycznie spada. W ciągu I kwartału z Polski decyzją weterynarii, czy ewentualnie na wniosek rolników, zostało zmniejszonych ponad 23 tys.

gospodarstw, czyli średnio dziennie 250 gospodarstw zaprzestaje produkcji trzody chlewnej ze względu na ceny i ASF. Tutaj akurat za jakiś czas jak w tym kierunku będziemy podążać to produkcja w Polsce praktycznie już na dzień dzisiejszy spadła do poziomu z lat 50-tych, czyli tutaj z Marszałkiem rozmawialiśmy wcześniej – czasy Stalina i taka praktycznie produkcja trzody chlewnej jest w Polsce. Mam nadzieję, że tutaj jakieś działania zostaną podjęte, bo na dzień dzisiejszy z jednej strony weterynaria uważa, że nie ma żadnych argumentów, ale z drugiej strony często rolnicy uważają, że oprócz ceny drugą rzeczą, która jest dokuczliwa to jest właśnie działalność weterynarii, która z jednej strony chce jak najbardziej dbając o rolników, o bioasekurację, ale z drugiej strony jak powstaje ognisko jest taka możliwość, że ta produkcja przestaje być opłacalna. Też jeszcze jedno pytanie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Panie Radny, w takim razie włączam Panu drugi głos.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Ja również. Bardzo proszę Pani Dyrektor – Pani Zofia Batorczak, jeśli chciałaby się ustosunkować do wypowiedzi Pana Zbigniewa Kołodzieja?

Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii Zofia Batorczak: Szanowni Państwo, przepraszam, ale wystąpił błąd na łączach, ja jestem na urlopie, ale to nie o to chodzi. Strefy nie liczy się od dnia wystąpienia choroby, tylko od dnia przeprowadzenia dezynfekcji wstępnej, czyli to będzie jak dobrze pamiętam 22, czy 23, czy wręcz nawet 25 marzec, więc od tego dnia się liczy 30 i 45 dni i tego bardzo wnikliwie pilnujemy żeby tutaj nasi rolnicy nie tracili. To są strefy 3 i 10-cio kilometrowe. Także to liczymy nie od dnia wystąpienia ogniska. Natomiast, jeżeli chodzi o niebieską strefę, czekaliśmy już tylko na głosowanie, jeżeli chodzi o powiat świebodziński, na głosowanie Komisji Europejskiej, bo już wszystko było ustalone, że ta strefa zostanie u nas zdjęta właśnie w województwie lubuskim, ale niestety wystąpił przypadek, ognisko w Niedźwiadach i Komisja nie chciała tutaj z nami rozmawiać na temat zdjęcia strefy ani przy Nedoradzu, ani tutaj. W związku z czym

teraz ten obszar, strefa tzw. niebieska, czyli trzeci załącznik będzie trwała myślę, że co najmniej 3 miesiące, jeżeli nie wystąpią kolejne ogniska u świń. I teraz to wszystko zależy od nas, od hodowców. Bioasekuracja, proszę Państwa, bardzo ważna rzecz. Bardzo ważną rzeczą są te uprawy, które tutaj uzgadniamy też z kolegami, z naszymi sąsiadami. Oni stosują zakazy uprawy. My, proszę Państwa, wokół ogniska mieliśmy ostatnio 600 ha kukurydzy. Również rolnicy robią coś takiego, że z ogniska gnojowica przed dezynfekcją, czyli w trakcie likwidacji ogniska, jest wywożona na pola, sprzedawana i musimy później dezynfekować np. 8 ha pola skażonego gnojowicą z wirusem ASF-u. To są nasze działania naszych hodowców, nie obcych. Strefa w Świebodzinie do wystąpienia z Niedźwiad przypadku, ogniska przepraszam, nie była strefą od naszego ogniska. My jesteśmy takim dosyć, jak Państwo wiecie, województwem, że tak powiem wąskim i jeżeli wystąpi coś u naszych sąsiadów, w Wielkopolsce np. tak jak tutaj, to my tę strefę niebieską mieliśmy do Niedźwiad od Wielkopolski od Nowego Tomysła, tam były 2 ogniska ASF-u. Podobnie mamy na południu naszego województwa, gdzie właśnie jest strefa niebieska z kolei od 2 ognisk na Dolnym Śląsku. To wynika z tego, że bardzo często tak jak teraz i grypa ptaków, jak wiecie Państwo, która szczęśliwie omija nasze województwo, bo niewiele mamy tych ognisk, bo już jest około 250 ognisk w skali kraju, w województwie wielkopolskim bardzo dużo, bo tam chyba mają jak dobrze pamiętam w tej chwili już około 70 ognisk, powiat kaliski, Wolsztyn, Międzychód – tutaj też wprowadzane są strefy, bo przy granicy, więc mamy strefy położone blisko i nie jest to spowodowane naszymi ogniskami, ale ogniskami występującymi u naszych sąsiadów. Także tutaj bardzo ważna jest bioasekuracja, bo jeżeli proszę Państwa nie wystąpią ogniska kolejne to będziemy mogli się starać, bo w Niedźwiadach mamy całe szczęście 1 przypadek, wtedy łatwiej jest zdjąć tzw. niebieską strefę, która nastęrcza dużo problemów. Ja zdaję sobie sprawę, wiemy o tym, że spadek wtedy żywca jest od 1 zł do 2 zł na kilogramie, ale to jest niezależne od inspekcji, natomiast tutaj robimy wszystko, robimy badania. Jest ten okres krótki, bo to jest 7 dni, od maja będziemy mogli to robić na innych zasadach, ale to będziemy Państwa informować jak te zasady wejdą w życie i będzie ten okres lepszy, korzystniejszy dla hodowcy również. I myślę, że dla budżetu Państwa tańszy, bo będzie mniej badań laboratoryjnych. Także to wszystko jest związane i powiązane ze sobą. Przestrzegajmy proszę Państwa zasad bioasekuracji, warto zmieniać buty,

warto zmieniać odzież ochronną, warto mieć szczelne ogrodzenia i warto dbać o gryzanie, o szczelność również naszych budynków gdzie są utrzymywane świnie. To wszystko jest, proszę Państwa, bardzo, naprawdę bardzo ważne, a są to podstawowe rzeczy. Jak słyszycie Państwo, to nie są nagminne, buty żeby były tam, gdzie są świnie, czy drób, po prostu używane tylko tam gdzie są zwierzęta, żeby w nich nie chodzić po podwórku, po lesie w przypadku ASF-u, ale też i grypy ptaków. Jeżeli chodzimy na zewnątrz to na butach możemy wnieść, proszę Państwa, za krótko zadziała środek dezynfekcyjny, but jest brudny z jakimś błotem i to wszystko spowoduje, że sobie sami zawlecemy chorobę czy to do chlewni, czy to do kurnika, więc warto używać butów tylko tam, gdzie są zwierzęta, tylko tych i wyłącznie tych. To jest naprawdę bardzo ważne: odzież ochronna, dezynfekcja. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy jeszcze zgłoszenie – Pan Bogusław Motowidełko, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Chciałbym o uzupełnienie informacji jak wygląda ze strefą ASF jeżeli chodzi o Myszęcín. To jest też w powiecie świebodzińskim.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, Pani Zofia Batorczak, gdyby chciała się odnieść, odpowiedzieć Panu Radnemu.

Kierownik Zespołu do spraw zdrowia i ochrony zwierząt Wojewódzki Inspektor Weterynaryjny Justyna Czumur: Możemy prosić jeszcze raz o pytanie, bo wyłączyliśmy się na chwileczkę? Bardzo prosimy.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, Pan Bogusław Motowidełko. Bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Chciałbym o uzupełnienie informacji jak wygląda sytuacja ze strefą ASF w okolicach

miejsowości Myszęcin. To też jest powiat świebodziński. Strefa była, a jak jest aktualnie?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani...

Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii Zofia Batorczak: Strefa była i niestety będzie, dlatego że mamy ten przypadek w Niedźwiadach i mamy w Nowym Tomysłu i to wszystko się niestety ze sobą nałożyło i musi po prostu wytrwać teraz przynajmniej te 3 miesiące, żebyśmy mogli znowu w Komisji starać się o zniesienie stref.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, drugi głos w dyskusji Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Dziękuję bardzo. Ja mam krótkie pytanie, bo tutaj w informacji było przedstawione, że w województwie lubuskim na ASF w tym roku zostało już wykrytych 761 przypadków na 1100 ogólnie w Polsce, czyli okazuje się, że $\frac{3}{4}$ padłych dzików z ASF-em jest w województwie lubuskim, czyli tutaj tendencja wystąpienia ASF u dzików jest tak duża, tak dużo ich występuje, że jest obawa co dalej jeżeli chodzi o gospodarstwa. Tutaj było wspomniane o odstrzale sanitarnym – do kiedy ten odstrzał sanitarny ma być wykonany 19 tys. sztuk, czy już jest data, czy koła łowieckie mają na to cały rok? Wydaje mi się, że czym prędzej ten plan zostanie wykonany, tym większe bezpieczeństwo jest dla hodowców, którzy te trzody hodują. To takie krótkie pytanie, jeżeli chodzi o dziki i zwalczanie. Wiem, że tych padłych dzików jest bardzo dużo, obserwuję mapy ASF-u i jest tego bardzo dużo. I co zrobić, żeby to zmniejszyć? I wydaje mi się, że ten odstrzał sanitarny jest dobrym kierunkiem tylko chciałbym żeby to nie było na drugie półrocze przekładane, tylko jak najszybciej realizowane. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pani Zofia Batorczak.

Lubuski Wojewódzki Lekarz Weterynarii Zofia Batorczak: Dziękuję bardzo, już odpowiadam. Proszę Państwa, tak zgadza się, ale ASF u nas wystąpił. Jak Państwo wiecie, koleżanka pominęła to w prezentacji, mamy lesistości 50-60% w naszym województwie, dzików szacujemy, że w tej chwili po tych wszystkich intensywnych polowaniach i odstrzale, mamy w dalszym ciągu 5 sztuk na 1 km². To jest widoczne właśnie w padłych dzikach. To jest olbrzymia praca i myśliwych i Lasów Państwowych i obywateli, którzy zgłaszają te padłe dziki i dalej jest apel, żeby zgłaszać, bo my proszę Państwa czas podniesienia dzika mamy kilka godzin, mamy firmę, mamy nasz Promarol w Ciepiałówku, który też z nami współpracuje i tam odbywa się próbkobranie, utylizacja tych dzików, więc to wszystko jest dograne, zorganizowane. Niestety Covid uniemożliwił nam pozyskanie wojska do stałych przeszukiwań, ale mamy tutaj zorganizowanych myśliwych, Lasy, więc podejmujemy to. I to jest wynik – proszę Państwa, to nie jest klęska, że tak dużo tych przypadków – to jest wynik ciężkiej pracy i to jest bardzo pozytywne, bo im szybciej podniesiemy te padłe dziki, tym gospodarstwa nasze są bezpieczniejsze, bo my nie tylko podejmujemy, próbkobranie robimy, ale również odbywa się bardzo intensywna dezynfekcja tych miejsc. Dziki są niezakopywane, nie pozostają w środowisku chore, tylko są poddawane utylizacji bezpiecznej, która nie powoduje roznoszenia tej choroby. Także to jest bardzo ważne. Odstrzał sanitarny jest do końca roku. Nie wiem czy Państwo pamiętacie sesję z zeszłego roku, z 1 lipca, gdzie były zarzuty do nas, do Inspekcji, że za dużo zarządziliśmy odstrzału sanitarnego. Tam Państwo również na Sejmiku taki wniosek, stanowisko zbudowaliście, więc proszę Państwa ja bym też chciała wiedzieć, w którą stronę, bo jak jest odstrzał intensywny to jest atak na nas, że my zarządzamy duży odstrzał. Teraz jest niepokój, bo za mało tego odstrzału. Teraz główny lekarz już zrobił wytyczne, dla każdego obwodu w Polsce jest wyliczony odstrzał sanitarny i te prawie 20 tys. wynika z tego właśnie wyliczenia na poziomie centralnym i te dziki mają być odstrzelone do końca roku. Myślę, że jeżeli Państwo hodowcy będziecie apelować do myśliwych, do leśników, bo oni też OHZ-ety prowadzą i tam odstrzał się odbywa, jest zarządzony, że im szybciej odstrzelą, dla nas też jest lepiej, nie ma żadnego problemu. Oprócz odstrzału sanitarnego są normalne polowania, które przede wszystkim powinny prowadzić do redukcji dzika. Nie odstrzał sanitarny, on powinien być uzupełniający. Tutaj też powinny się te polowania odbywać jak najwięcej i jak najczęściej, byle tylko nie były

pędzone w stronę naszych gospodarstw. Nasi myśliwi mają podane gdzie są gospodarstwa, szczególnie te duże fermy, i to jest bardzo ważne, żeby właśnie nie pędzić w stronę. Wokół gospodarstw ja wiem, że nie ma takiego zakazu, ale żeby jednak starać się może nie obsiewać kukurydzą, proszę Państwa, bo cóż z tego, że kukurydza została zebrana, jak zostało ziarno i dziki dalej tam przychodzą, buchtują, padają, ludzie z ciekawości przychodzą, oglądają i wnoszą sobie potem do gospodarstwa, czy też gryzonię, czy też zwierzęta domowe: psy, koty. Nie mamy nic przeciwko domowym zwierzętom, ale żeby na to wszystko uważać, proszę Państwa, to się nazywa właśnie ta, popularnie mówiąc, bioasekuracja. Przenoszenie materiału biologicznego, czyli nasienia z fermy na fermę, proszę Państwa, to też jest. Po to są te wszystkie rzeczy dotyczące bioasekuracji żeby to stosować. To nie służy inspekcji weterynaryjnej, proszę Państwa, te wszystkie zakazy i nakazy, tylko one służą hodowcy żeby on bezpiecznie mógł hodować. I do tego gorąco namawiam i jesteśmy tutaj stale we współpracy z PZŁ-em, z myśliwymi, z leśnikami, analizujemy na bieżąco sytuację i podejmujemy działania również w rezerwach przyrody. Bardzo dobra współpraca też jest z naszym RDOŚ-iem, z Dyrektorem Parku Narodowego Ujście Warty też tutaj w ostatniej chwili w zeszłym roku jeszcze chłodnie udostępnił, jak pozwoliły przepisy, że mogliśmy dokupować, bo od 1 stycznia już nie możemy zgodnie z obowiązującym prawem. Także to wszystko, proszę Państwa, zostało zrobione i wydaje mi się, że należy z tego po prostu korzystać i wdrażać to wszystko w życie, stosować szeroko pojętą bioasekurację mając na względzie, że nawet jak hodowcą jestem 5 kur czy 1 świni to jeżeli u mnie wystąpi ASF albo grypa, to będę miał wpływ na innych hodowców, duże fermy komercyjne, gdzie są wielkie ograniczenia. I pamiętajmy, że Inspekcja również działa w Covidzie, że to ognisko, które likwidowaliśmy to niecały tydzień nam zajęło, 17 tysięcy świń, absolutnie bez współpracy hodowcy – to sama Inspekcja musiała zorganizować. Hodowcy odmawiają nam współpracy przy likwidacji ognisk, więc proszę Państwa im szybciej zlikwidujemy, tym szybciej strefy będą znoszone. To wszystko działa na rzecz hodowcy, ale musimy ze sobą współpracować. Nie możemy słyszeć my – Inspekcja, że ognisko to jest nasz problem. Nie, proszę Państwa, to jest problem nas wszystkich, każdego obywatela, bo to idą złotówki każdego z nas z kieszeni. Im dłużej trzymamy ognisko, im dłużej będziemy je likwidować, tym dłużej będą strefy, tym dłużej będą ograniczenia, tym tańsze będą

świnie w tym obszarze dłużej. I to musimy sobie zdawać sprawę i musicie Państwo, jako hodowcy, z nami współpracować i do tego gorąco namawiamy. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, nie mamy zgłoszeń, a ja pragnę podziękować Pani Zofii Batorczak – Lubuskiemu Lekarzowi Weterynarii za przedstawioną informację i odpowiedzi na pytania. Proszę teraz o zabranie głosu Pana Sebastiana Pieńkowskiego – Dyrektora Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp. Bardzo proszę.

Dyrektor Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp.

Stanisław Pieńkowski: Dzień dobry, Sebastian Pieńkowski – Dyrektor Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Pani Przewodnicząca, Wysoka Rado, przedstawiłem Państwu dwadzieścia kilka stron informacji, mam nadzieję, że Państwo to mają. Pozwolę sobie w skrócie, dosłownie do 5 minut, przedstawić najważniejsze tezy tych informacji. Jak Państwo wiecie we wrześniu 2017 roku zgodnie z ustawą powstała państwowa osoba prawna, zwana Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, która weszła w obowiązki i prawa dwóch byłych agend rządowych, czyli Agencji Rynku Rolnego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych. Zgodnie z ustawą oraz zapisami statutowymi zajmujemy się m.in.: tworzeniem oraz oprawą struktury obszarowej gospodarstw rolnych, obrotem nieruchomościami, innymi składnikami majątku Skarbu Państwa, czyli w skrócie mówiąc jednym z podstawowych, fundamentalnych spraw, którymi się zajmujemy to zarządzamy, sprzedajemy i dzierżawimy państwową ziemię jako własność Skarbu Państwa. Poza tym udzielamy bezzwrotnej pomocy finansowej, by rozwijać obszary wiejskie oraz stosujemy się do różnych ustaw, które w tym czasie weszły, m.in. ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, która to ustawa zakazała sprzedaży gruntów rolnych powyżej 2 ha, oczywiście za wyjątkiem zgody ministra, czyli jeżeli minister na wniosek KOWR-u zgodzi się, możemy wtedy ziemię rolną w niektórych przypadkach, uzasadnionych, rolnikowi sprzedać. W 2017 weszła w życie ustawa, która stworzyła podstawy do promocji polskich produktów, tzw. „Produkt Polski” – znak myślę, że wszystkim Państwu znany, który w ramach naszych obowiązków mamy za zadanie razem

z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi promować. I zgodnie z tą ustawą każdy rolnik może korzystać z tego znaku pod pewnymi warunkami, czyli jeśli zwierzęta się urodziły w Polsce, są hodowane w Polsce, czy rośliny, które są uprawiane i produkty, które z nich powstają w minimum 70% pochodzą z Polski wtedy tym znakiem można oznaczać. Jest to mocna promocja, żeby wesprzeć polskie rolnictwo. Pozwolicie Państwo, że przejdę teraz do Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział w Gorzowie Wlkp., który się składa z oddziału oraz z filii w Zielonej Górze, zatrudnionych osób jest 86 i zadania, które wykonujemy przede wszystkim dotyczą zarządzania ziemią i w latach 90-tych, na początku, kiedy ziemia została przejmowana przez państwo po byłych PGR-ach w województwie lubuskim do byłej Agencji Nieruchomości Rolnej trafiło 357 tys. ha. Do tego czasu, czyli na 31 grudnia 2020 roku, trwale rozdysponowano prawie 261 tys., czyli 73% tego co trafiło po PGR-ach. Większość, czyli 61% została sprzedana głównie rolnikom. Obecnie w województwie naszym mamy ponad 96 tys. ha, w tym prawie 80 tys. zagospodarowanych, a w tym w dzierżawie prawie 70 tys. ha. Macie Państwo podsumowanie na stronie 11, gdzie pokazujemy od 2005 roku gdy te dane były zbierane zmiany, które w kolumnie 3 zachodziły ile zasobów było odzyskiwanego terenu i przeznaczanego dla rolników z tych terenów niezagospodarowanych i jak wyglądała sprzedaż. Widać wyraźnie, że w momencie wprowadzenia ustawy zakazującej sprzedaż powyżej 2 ha, w 2016 roku sprzedaż gruntów w województwie lubuskim diametralnie spadła. Jest to przez ostatnie 3 lata średnio około 500 ha, tyle sprzedajemy państwowej ziemi zarówno rolnikom jak i w ramach działek nierolnych inwestorom. Taki najważniejszy rok w sensie wysokości sprzedaży był 2013, gdzie w województwie lubuskim sprzedano ponad 15 tys. ha. Dzisiaj, mówię przez ostatnie 3 lata, jest to średnio 500 ha, jest diametralna zmiana filozofii zarządzania ziemią polską, widać to po tych wynikach. Od 2016 roku z zasobu niezagospodarowanego w województwie lubuskim ponad 13 tys. ha zagospodarowaliśmy i oddaliśmy w lwiej części rolnikom do użytkowania. Następnie Państwo macie – i to myślę, że będzie bardzo interesujący materiał dla wszystkich radnych – każdy powiat rozpisany na dość szczegółowe dane, z których widać ile przyjęto do zasobu na początku lat 90-tych ziemi i ile obecnie zostało do rozdysponowania. Nie są to duże ilości, ponieważ rozkłada się to następująco: mamy około 17 tys. ha niezagospodarowanych, w tym ponad 10,5 tys. to jest w działkach na północy

województwa, a 16,5 tys. w działkach na południu województwa, czyli około 27 tys. działek. W związku z tym, jak łatwo przeliczyć, każda działka jest poniżej hektara, około 0,6 ha, więc to są już małe działki, działki, które trudno zagospodarować, ale oczywiście jak Państwo widzicie przy tych wynikach na stronie 11 w ostatnim roku ok 3 tys. ha udało nam się zagospodarować, czyli odzyskać gruntów nieużywanych i oddać rolnikom do dyspozycji. Mamy też informację o bezumownym użytkowaniu. Był to duży problem w latach 2005-2016, jednak został on rozwiązany pewną zmianą prawną, gdzie w marcu 2016 roku zmieniono przepisy prawa, w których jednoznacznie określono, żeby dostać dopłaty rolnicze z ARiMR-u trzeba mieć tzw. tytuł prawny do zgłaszanej nieruchomości. Jak Państwo widzicie w tej tabeli diametralnie spadło tzw. bezumownych użytkowników, z którymi mieliśmy olbrzymie problemy, mnóstwo spraw w sądach, co zostało skutecznie rozwiązane. Zwłaszcza, że w połowie 2019 roku, w momencie gdy ktoś bezumownie zajmował państwową ziemię, płacił pięciokrotność oczekiwanego czynszu dzierżawnego. W połowie 2019 roku Minister Rolnictwa zmienił to na trzydziestokrotność i rzeczywiście ta trzydziestokrotność spowodowała, że nie opłaca się bezprawnie zajmować państwowej ziemi i mamy z tym coraz mniej problemów. Krajowy Ośrodek Wsparcia zajmuje się również bezzwrotną pomocą finansową na tereny po byłych PGR-ach i w latach 2016-2020 wypłaciliśmy na taką pomoc 1 mln 350 tys. w zaokrągleniu – na stronie 21 Państwo macie szczegółowo wypisane do jakiej gminy, na jaki cel trafiła ta pomoc. W ramach środków, które posiadamy w tym roku, już je wykorzystaliśmy, również te gminy, które pisały do nas o pomoc, taką pomoc dostały, podpisały umowę i oczywiście jeśli zrealizują ten cel to do 80% zgodnie z umową zostaną im te pieniądze na koniec roku zwrócone. Poza tym piszemy w materiale do Państwa o działaniach byłej Agencji Rynku Rolnego, która oczywiście działa w obecnych ramach organizacyjnych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Mamy tutaj taki bardzo fajny program dla szkół znany wszystkim, gdzie dzieciom w klasach 1-5 dostarcza się owoce i warzywa oraz mleko i produkty mleczne. W skali kraju, według danych, które tutaj posiadam budżet na 2020-2021 wynosi 229 mln, w tym 101 mln z budżetu Unii Europejskiej. Jeśli chodzi o województwo lubuskie jest to kwota około 5 mln zł, 98% szkół korzysta z tego programu, a objętych dzieci jest ponad 45 tys. Oczywiście jak do każdej instytucji rządowej wpływają do nas pewne problemy, przyjmujemy, w ramach pandemii jest to oczywiście ograniczone,

ale normalnie przyjmujemy w każdy wtorek od 14-15 każdego interesanta, bez zapowiedzi może się do nas stawić, oczywiście jeśli chce się umówić w innym terminie zapraszamy zaraz po pandemii i tutaj Państwo macie informację jak to wyglądało w roku 2019 i 2020. Jeśli są pytania Pani Przewodnicząca, Państwo Radni, bardzo proszę.

Informacja Dyrektora Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 11 do protokołu

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Dyrektorze. Szanowni Państwo, czy mają Państwo pytania do przedstawionej informacji? Proszę o zgłoszenia. Mamy pytanie, bardzo proszę Pan Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dzień dobry jeszcze raz. Dzień dobry Panie Dyrektorze. Szanowni Państwo, to nie jest tajemnica, raczej tajemnica poliszynela: mieliśmy przez szereg lat problem z wykupowaniem ziemi z rąk polskich. Trochę takie współczesne rugi pruskie. Chciałem zapytać jak wygląda ta kwestia na dzień dzisiejszy? Czy Państwo macie orientację, czy powiedzmy ta sytuacja skończyła się, czy jakiejś jej formy może dostosowane do zmian ustawowych funkcjonują także w dniu dzisiejszym? Taką trochę pochodną tego problemu było kupowanie ziemi na tzw. słupy, czyli na osoby podstawione, najczęściej rolników, także swego czasu było głośno na ten temat w mediach. Chciałem Pana Dyrektora właśnie zapytać o tę kwestię i przepraszam, pozwolę sobie także na taką trochę partyjną, trochę klubową uwagę – szefową KOWR-u jest nasza Koleżanka Małgosia Gośniowska-Kola. Myślę, że wszyscy cieszymy się i gratulujemy jej awansu, w zasadzie to jest stanowisko ministerialne. To bardzo dobrze, że reprezentuję tę ważną instytucję we władzach osoba pochodząca z naszego województwa, więc myślę, że wszyscy w tym momencie gratulujemy Koleżance i trzymamy kciuki za to żeby funkcjonowała w tej Warszawie jak najbardziej korzystnie, także dla lubuskiego rolnictwa. Dziękuję pięknie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Oczywiście przyłączamy się do gratulacji i będziemy na pewno Panią Radną wspierać. Bardzo proszę, czy Pan Sebastian Pieńkowski chce odpowiedzieć? Bardzo proszę.

Dyrektor Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp. Stanisław Pieńkowski: Pani Przewodnicząca, Wysoka Rado, jeśli chodzi, może zacznę od końca, o tzw. słupy: rzeczywiście w 2016 roku mieliśmy dość dużo zgłoszeń do rolników, wszystkie sprawy były kierowane do prokuratury. W większości przypadków prokuratura nie była w stanie udowodnić i znaleźć winnych, w związku z tym my na podstawie doniesień rolników sporządzaliśmy oczywiście notatki i składaliśmy takie doniesienia. Obecnie nie mamy takich zgłoszeń, więc myślę, że mimo tego, że nie znaleziono sprawców, to jednak te interwencje do prokuratury, odwaga rolników, którzy przychodzili i świadczyli, bo musieli przecież podać dane i później w tej prokuraturze też zeznawać, spowodowała, że ten proceder, przynajmniej według mojej wiedzy, dość mocno został ograniczony zwłaszcza, że mamy 2 rodzaje przetargów: licytacyjny i tzw. ofertowy, czyli zawężony zgodnie z kryteriami do pewnej już tylko grupy rolników i przepisy, która pozwala tym rolnikom wystartować w przetargu tylko z gminy lub z gmin ościennych gdzie ma działkę. Więc te przepisy zostały dosyć mocno uszczelnione i dzisiaj nie jest tak łatwo, przynajmniej według mojej wiedzy, podstawić tzw. słupa i wygrać przetarg. Także myślę, że poprzez zmiany w przepisach oraz taką działalność organiczną, propaństwową doszliśmy do etapu gdzie ludzie zaczęli sobie zdawać sprawę, że nie warto wchodzić w taki proceder. Jeśli chodzi o wykup ziemi przez cudzoziemców: nie mam danych jak to było do roku 2015, ale obecnie, według mojej wiedzy, rzeczywiście w Polsce ograniczono mocno wykup przez podmioty zagraniczne i dzisiaj w ramach ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego KOWR ma możliwość skupować ziemię, więc jeśli taki podmiot chciałby ją sprzedać to my w pierwszeństwie nabycia możemy nabyć, w budżecie Państwa są na to środki i zgodnie z odpowiednimi procedurami i przepisami prawnymi to robimy. Także tutaj po pierwsze w ramach kształtowania ustroju rolnego korzystamy z instrumentu jakim jest odkupowanie ziemi, również od cudzoziemców jeśli chcą ją sprzedać, państwo ma pierwszeństwo nabycia, a w drugim momencie ten przepis

o ograniczeniu sprzedaży ziemi rolnej powyżej 2 ha, który został właśnie przedłużony na kolejne 5 lat, również skutecznie ograniczył zainteresowanie podmiotów zagranicznych do kupowania ziemi, ponieważ przepis jasno mówi, że może to zrobić tylko za zgodą ministra, a minister pełniąc tę funkcję oczywiście 3 razy się zastanowi zanim da zgodę na zakup polskiej ziemi przez cudzoziemca. Ja o takich przypadkach nie słyszałem i myślę, że jest to mocno ograniczone, także możemy być na dziś spokojni o państwową ziemię.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Witam Dyrektora, mam jedno pytanie, którego nie udało mi się zadać na spotkaniu Komisji Rolnictwa, na której materiały wszystkie można było przeglądać – dotyczy fermy krów w Kruszynie. Tam wiem, że jakiś czas temu było bardzo głośno na temat zwrotu gruntów i postawienia fermy w Kruszynie w stan likwidacji. Chciałbym się dopytać czy coś się zmieniło od roku czasu, czy faktycznie są rozmowy prowadzone aby ta ferma dalej funkcjonowała, czy to będzie odbiór ziemi i do kasacji to gospodarstwo rolne? Jeśli można, prosiłbym o odpowiedź. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę Panie Dyrektorze.

Dyrektor Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp. Stanisław Pieńkowski: Chodzi o spółkę Tipperary, jeśli mogę dopytać?

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Tak.

Dyrektor Oddziału Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Gorzowie Wlkp. Stanisław Pieńkowski: Jeśli Pani Przewodnicząca mogę, to oczywiście odpowiem. Dziękuję. Sprawa od kilku lat jest w sądach. Przyjeliśmy taką zasadę, że sprawy w sądach, które mamy rozstrzyga sąd i mówiąc krótko czekamy na takie rozstrzygnięcie. Zgodnie z przepisami prawa nie ma możliwości zawarcia

jakiegokolwiek ugody, ponieważ ustawa z 2011, która została wprowadzona w życie, kazała wydzielić część gruntów niektórym podmiotom, do tych podmiotów właśnie zalicza się ta spółka. Ta spółka tego nie zrobiła, dlatego jesteśmy w sporze prawnym i czekamy na rozstrzygnięcie sądu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie mamy więcej zgłoszeń, zatem bardzo dziękuję Panu Sebastianowi Pieńkowskiemu za informację. A my przechodzimy do informacji od Pana Andrzeja Rochmińskiego – Dyrektora Lubuskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Zielonej Górze. Państwo otrzymaliście te informacje, czy macie Państwo pytania? Proszę o zgłoszenia. Pan Andrzej Rochmiński jest z nami. Bardzo proszę, mamy zgłoszenia Pan Zbigniew Kołodziej. Bardzo proszę.

Informacja Dyrektora Lubuskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Zielonej Górze stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Witam Pana Dyrektora, akurat fajne wystąpienie było przygotowane przez doktora Nowakowskiego, ale jedno pytanie analizując te dokumenty, które mieliśmy nasunęło mi się i chciałbym też z korzystać z informacji: dla ilu gospodarstw Agencja wypłaciła odszkodowania z tytułu ASF-u i czy są przygotowane jakieś działania, z których z powodu ASF-u mogą skorzystać rolnicy, którzy w tej chwili cierpią na tym, że zostało wprowadzone nowe ognisko w powiecie świebodzińskim? Na te dwa pytania, jeśli można by było, chciałbym uzyskać informację. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, Pan Andrzej Rochmiński. Proszę jeszcze raz spróbować. Pan Andrzej Rochmiński. Bardzo proszę spróbować połączyć się z nami. Proszę Radnych o chwilę cierpliwości, w tej chwili informatyk jest, także powinniśmy mieć połączenie. Widzimy Pana Andrzeja Rochmińskiego. Już słyhać Pana.

Dyrektor Lubuskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Zielonej Górze: Już słyhać, tak? Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni, odpowiadając na pytanie Pana Radnego Zbigniewa Kołodzieja chciałbym powiedzieć, że my nie przyznajemy jakichkolwiek odszkodowań związanych z ASF-em. My tylko stosujemy pomoc publiczną i w zeszłym roku skorzystało z tej pomocy w różnych działaniach, najpierw 1539 rolników, później w następnym działaniu 58, w następnym działaniu 43 i to zależy do jakiej grupy to było kierowane. Jeżeli chodzi o konkretną sprawę związaną z miejscowością Niewiady – tak, jak dobrze słyzałem, czy Niedźwiedź? – ja tej sprawy jeszcze u siebie na biurku nie miałem i nie wiem jak ona wygląda.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo Radni, nie ma więcej zgłoszeń, zatem bardzo dziękuję Panu Andrzejowi Rochmińskiemu – Dyrektorowi Lubuskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Zielonej Górze. Szanowni Państwo Radni, na sali obecny jest Pan Józef Kruczkowski – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. Otrzymaliście Państwo informację. Czy macie Państwo pytania do przedstawionej informacji? Proszę o zgłoszenia. Nie ma zgłoszeń, zatem bardzo dziękuję Panu Dyrektorowi za przedstawioną informację. Członkowie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska zapoznali się z informacjami przedstawionymi na posiedzeniu Komisji. Wobec braku uwag uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości. Szanowni Państwo, ogłaszam 15 minut przerwy. Dziękuję bardzo.

Informacja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

przerwa

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, wznawiam obrady.

Punkt 7.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia i podmiotów leczniczych za okres 01.01.2020-31.12.2020 r.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami obecny Pan Tomasz Wróblewski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia. Członkowie Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych i Budżetu i Finansów zapoznali się z informacjami. Czy mają Państwo pytania dotyczące przedstawionej informacji? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Wobec braku uwag i pytań uznaję, że Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia, dla których podmiotem tworzącym jest Województwo Lubuskie załącznik nr 14 do protokołu.

Informacja o sytuacji finansowej jednostek ochrony zdrowia działających w formie spółek kapitałowych, w których udziały posiada Województwo Lubuskie stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Punkt 8.

Sprawozdanie z realizacji priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Lubuskiego za 2020 rok.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest Pan Radosław Brodzik – Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej. O przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa proszę Przewodniczącego Pana Edwarda Fedko.

Sprawozdanie stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Opinia Komisji pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy to do przedstawionego sprawozdania macie Państwo pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie, pytanie zadaje Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Chciałbym tutaj Dyrektora zapytać...

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Dobrze, jeszcze raz. Chciałbym zapytać Pana Dyrektora, bo analizowałem listę członków, jeżeli chodzi o porozumienie i tam jest mowa o gminach w województwie lubuskim. Zdziwiony jestem, że powiat w tym nie uczestniczy w jakiś sposób, skoro sporo gmin z tego powiatu jest zaangażowanych w działalność przygraniczną. Czy rozmowy są prowadzone z powiatem, czy tylko tutaj Pan Dyrektor reprezentuje województwo lubuskie w tym porozumieniu? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Radosław Brodzik.

Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej Radosław Brodzik: Przepraszam, jakiś kłopot techniczny. Proszę mi wybaczyć, ale nie słyszałem Pana Radnego.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Może jeszcze raz. Przepraszam bardzo, słycać mnie?

Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej Radosław Brodzik: Tak, teraz tak.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kołodziej: Przepraszam bardzo, pomyliłem punkty. Nie w tym punkcie miałem zadać, to będzie w punkcie późniejszym dotyczące współpracy polsko-niemieckiej i Geoparku Mużakowa.

Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej Radosław Brodzik: Tak myślałem. Przepraszam bardzo, ale nie byłem pewny czy dobrze zrozumiałem. Dziękuję bardzo. Oczywiście.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Bardzo się cieszę, że Panowie się porozumieli. Czy są jeszcze zgłoszenia? Nie widzę. Wobec braku uwag i pytań uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości. Szanowni Państwo Radni, tak jak mówiłam na początku naszego spotkania, po punkcie 8 porządku obrad zrobię przerwę na spotkanie z Przewodniczącymi Klubów. Przewodniczących biorących udział w naszych obradach w urzędzie, na miejscu, zapraszam do sali 140. Pozostałych Przewodniczących proszę aby połączyli się zgodnie z linkiem, który został wysłany do Państwa w piątek. Przypomnę również wszystkim Państwu Radnym, że to spotkanie ma na celu omówienie organizacji majowej sesji Sejmiku. Szanowni Państwo, jeszcze uwaga techniczna: ci Przewodniczący, którzy będą się z nami łączyć, proszeni są o wylogowanie się teraz z tego programu sesji. Natomiast ja Szanownych Państwa Radnych proszę o chwilę cierpliwości. Ogłaszam przerwę 15 minut. Dziękuję bardzo.

przerwa

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo Radni, wznawiam obrady.

Punkt 9.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w roku 2021 z budżetu Województwa Lubuskiego dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Lubuskiego – druk nr 439/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sesji obecny jest Pan Mirosław Glaz, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Panią Przewodniczącą Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 18 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja opiniuje... Przepraszam.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Marek Cieślak, bardzo proszę.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja opiniuje projekt pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia w roku 2021 z budżetu Województwa Lubuskiego dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane

przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Lubuskiego – druk nr 439/21, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Mirosław Marcinkiewicz? Pan Marcin Jabłoński? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Pani Małgorzata Gośniowska? Halo, Pani Małgorzato, właśnie mam Pani głos już. Dziękuję bardzo. Nie mamy Pana Mirosława Marcinkiewicza i Pana Marcina Jabłońskiego. Pan Mirosław Marcinkiewicz?

Radny Województwa Lubuskiego Grzegorz Michał Potęga: Są nieobecni.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, proszę zakończyć głosowanie.

27 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/423/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia w roku 2021 z budżetu Województwa Lubuskiego dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 22 do protokołu.

Punkt 10.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nagród i wyróżnień Województwa Lubuskiego w dziedzinie sportu – druk nr 437/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Obecny jest Pan Mirosław Glaz – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Edukacji, Sportu i Turystyki Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Wobec tego przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nagród i wyróżnień Województwa Lubuskiego w dziedzinie sportu – druk nr 437/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pani Małgorzata Paluch-Słowińska? Dziękuję bardzo.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/424/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nagród i wyróżnień Województwa Lubuskiego w dziedzinie sportu stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Punkt 11.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Powiatowi Słubickiemu pomocy finansowej – druk nr 448/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Na sali obecny jest Pan Mirosław Glaz, a ja proszę o opinię Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja zaopiniowała pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja opiniuje pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy są w tej sprawie wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo, na temat projektu uchwały dotyczącej pomocy Powiatowi Słubickiemu w zasadzie zostało powiedziane wszystko. Ten projekt uchwały – pochylaliśmy się nad nim i na sesjach poprzednich i na Komisjach. Chcę bardzo wyraźnie podkreślić, że dzisiejszy głos w tej sprawie, mój głos, to głos nie przeciwko inwestycji jako takiej, broń Boże nie przeciwko młodym ludziom, którzy od kilkadziesiąt lat czekają na taką inwestycję, którzy realizowali do tej pory, dopóki Sanepid nie zabronił tego zajęcia z wychowania fizycznego w warunkach urągających, bo o tym była mowa. Ale czy tak naprawdę dzisiaj będzie satysfakcja z tego tytułu dla nas radnych, przekazujących tę pomoc czy dla tych, którzy taką pomoc przekażą? Otóż myślę, że nie, ponieważ tej pomocy udzielamy bez klucza, o który dopominamy się, udzielamy na zasadzie takiej, że może któryś Radny będzie nieobecny, a może któryś Radny się pomyli, bo takie doświadczenia mamy z poprzednich głosowań. Ja to dzisiejsze głosowanie szczególnie źle odbieram w kontekście tego, że zadaję

sobie pytanie na które mam odpowiedź. Ja tę odpowiedź znam, aczkolwiek całkiem świadomie o nim mówię: czy Zarząd Województwa prowadząc jednostki ma pewność, że w tym zakresie dotyczącym infrastruktury sportowej zrobił wszystko? Czy nasze jednostki, nasze szkoły prowadzone przez Urząd Marszałkowski mają dostateczną infrastrukturę sportową? Czy wszystkie mają obiekty w postaci sali gimnastycznej? No cóż, na to pytanie Państwo musicie sami sobie odpowiedzieć. Ja jeszcze raz podkreślam: to nie jest przeciwko młodzieży, to nie jest przeciwko Radnym, którzy za tym optują, ani przeciwko Starostwu Słubickiemu. To jest Szanowni Państwo mój sprzeciw, który jest podyktowany brakiem standardów, brakiem klucza i udzielaniu pomocy na zasadzie – parafrazując słowa – „im się to po prostu należało”. Tak to wygląda. Inne jednostki oczekują też na pomoc. I ta pomoc dzisiaj będzie procedowana, ale udzielona w jakże symbolicznym wymiarze w stosunku do jednego powiatu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy zgłoszenie kolejne – Pani Beata Kulczycka, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Szanowni Państwo, w tej sprawie już nic nie można dodać i powiedzieć, bo wszystko zostało powiedziane, ale ja chciałabym, żeby w przyszłości pomoc finansowa została pomocą finansową, a nie zastępowaniem środków publicznych innymi środkami publicznymi, bo tak w tym przypadku wygląda. Ja chciałabym zwrócić uwagę, że te 500 tys. zł w drugiej pomocy zostało rozliczone przez powiat bez zaangażowania złotówki ze strony Powiatu Słubickiego. Powiem – parafrazując słynne słowa – byłam dwa razy za, tym razem Szanowni Państwo jestem przeciw. I nie głosuję tutaj *ad personam* w żadnym wypadku, tylko głosuje *ad meritum* w sprawie, ponieważ uważam, że ta pomoc jest po prostu w tym przypadku zbyt nadmierna, a gospodarność środków publicznych w samorządzie prowokuje do tego żeby o tym myśleć w sposób przyzwoity co do wydatkowania. Uważam po prostu, że nie ma zgody na coś, co jest nie do przyjęcia, a w tej sprawie trzecia pomoc dla mnie jest już nie do przyjęcia. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Proszę, Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak. Proszę bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję. Szanowni Radni, tak jak Panie wcześniej powiedziały, faktycznie na temat dofinansowania tego projektu wszystko zostało powiedziane. Przedstawiliśmy również bardzo szczegółowo montaż finansowy, który został wysłany do wszystkich Radnych. Ja pozwoliłam sobie jednak na zabranie głosu w tym punkcie żeby odpowiedzieć Paniom w jaki sposób samorząd wojewódzki wspiera również inne zadania, które nie należą do naszych zadań obowiązkowych. Nie jest to wyjątkowa dotacja skierowana tylko do jednego powiatu. Staramy się być solidarni z innymi samorządami. Mogę wymienić takich kilka zadań, chociażby z ostatniego 2020 roku i z obecnego, np. duże ośrodki samorządowe, jak miasto Gorzów, uzyskało na wsparcie mieszkania dla samotnych matek 100 tys. zł, również Zielona Góra – 100 tys. zł. Przekazaliśmy również dla innego samorządu, poza naszym województwem, doświadczonego powodzią – mam na myśli gminę Łañcut – 100 tys. zł. Powiat Krośnieński uzyskał wsparcie dla szpitala na zakup aparatu rentgenowskiego 0,5 mln, również domki rodinkowe, o które właśnie Panie tak bardzo walczyły – też w takim samym trybie, niestandardowym, 0,5 mln Międzyrzecz, 250 tys. powiat żagański, 250 tys. zł powiat słubicki. Są też również przykłady drogowe, inwestycji drogowych, też nie na nasze zadanie – Powiat Międzyrzecki, obwodnica Trzciela, tylko w tym roku 1 498 000, a przecież w porozumieniu jest to kwota blisko 13 mln i jest to, wydaje mi się, przykład, który pokazuje, że wielokrotnie jest większa pomoc województwa niż inwestora, ponieważ my finansujemy to zadanie w wysokości 85%. Takich przykładów jest dużo więcej: „Bezpieczny strażak”, gdzie też wspieramy gminy, które prowadzą te zadania na swoim poziomie. Wykraczamy często poza zadania obowiązkowe samorządu województwa tam gdzie jest taka pilna potrzeba, ale staramy się przyjmować programy jeżeli już doświadczaliśmy, że powtarzają się tego typu potrzeby i zadania tak jak dzisiaj rozdysponowaliśmy środki w ramach programu na wsparcie infrastruktury sportowej, infrastruktury turystycznej. Także porządkujemy, jak najbardziej, zgodnie z Państwa wnioskami te sprawy. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Drugi głos, bardzo proszę Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Marszałek, bardzo dziękuję za to wyjaśnienie. Mamy w pamięci te kwoty, które były przekazywane dla innych jednostek samorządu terytorialnego i rzeczywiście wysokość tych kwot jest nieporównywalna. Wspomniała Pani Marszałek – 100, 500 tys. – no, inwestycja drogowa ma swoją cenę. To jakby tutaj to zestawienie jest troszeczkę może i nieadekwatne do przykładów kiedy wspieramy jednostki samorządu terytorialnego, konkretnie poprawiając infrastrukturę sportową, a tutaj procentowy udział zaangażowania naszego województwa, samorządu województwa, na pewno nie przekraczał 50%. Ja cały czas mam nadzieję Pani Marszałek, że jednak te standardy i te klucze zostaną wypracowane i będzie to czytelne dla wszystkich Radnych w jakim zakresie i w jakim stopniu można, czy można takiej pomocy udzielać z dwóch różnych źródeł jednocześnie, bo za chwilę będziemy procedować uchwałę dotyczącą podziału środków na „Lubuska Bazę Sportową” i okaże się, że brak woli przyjęcia argumentów, wydawałoby się zdroworozsądkowych, będzie znowuż ten powiat stawiać w szeregu tych powiatów – Powiat Słubicki – który dostanie dofinansowanie, bo już to jest dokonane, podzielone są te środki, też z innej jakby puli. W związku z tym no nie da się inaczej argumentować jak to, że najwyższy czas wypracować taki schemat pomocy, który nie będzie budził emocji i warto zapoznać się z sugestiami radnych, którzy nie należą do koalicji rządzącej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pierwszy głos, bardzo proszę Pan Tadeusz Ardelli.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dzień dobry Pani, dzień dobry Państwu. Pani Marszałek, nikt nie ma pewnie nic przeciwko temu abyśmy jako samorząd województwa pomagali samorządom powiatowym czy też gminnym. Problem polega jednak na tym, aby – tak, jak wspominała Koleżanka wcześniej – żeby ustalić jakieś zasady, kryteria przyznawania tej pomocy, bo wszystko to, co Pani mówi to jest szeroki zakres tej udzielanej pomocy – od szkół

po domy dziecka, drogi i jeszcze inne potrzeby, które mają te samorządy – natomiast nie może to być tak, że tylko dajemy tam, gdzie są „nasi”, tak? Jak tak Pani wymieniła te wszystkie podmioty, to tam właśnie są „nasi”, którym dajemy te środki i mogą się czymś wykazać, szczególnie tak jak Pani mówi o tym Powiecie Krośnieńskim, który cały czas coś dostaje, bo tam są „nasi”. Dlatego celowe i zasadne jest opracowanie jakichś zasad, na podstawie których my będziemy udzielać tej pomocy tym różnym podmiotom samorządowym szczebla gminnego czy też powiatowego. I tu głównie o to chodzi Pani Marszałek, bo nikt pewnie z radnych nie ma nic przeciwko udzielaniu pomocy samorządom, tylko żeby się to odbywało na zasadzie jakichś obiektywnych kryteriów tej pomocy a nie dlatego, że tam są „nasi”. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak – drugi głos.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Te sytuacje, które przedstawiłam są wyjątkowe, są to szczególne sytuacje, natomiast podział następuje w trybie konkursów. To są nasze budżety obywatelskie, inicjatywy dla młodych, inicjatywy dla seniorów, dla obszarów wiejskich, podlewanie boisk, itd. Tych programów mamy dużo. Dzisiaj dołączył do tego program budowy bazy sportowej, kolejny program wsparcia małej infrastruktury turystycznej, natomiast te są wyjątkowe sytuacje. Ale zabrałam głos żeby podkreślić, że nie ma takiego klucza „dla swoich”, ale rozumiem Radnego Prawa i Sprawiedliwości, że wyciąga takie wnioski na podstawie tego w jaki sposób są pieniądze dzielone przez Prawo i Sprawiedliwość. Przykładem jest rządowy Program Inicjatyw Samorządowych. Pokazałam, wymieniłam niektóre tylko gminy. Jeżeli chodzi o Powiat Międzyrzecki, gmina Trzciel czy też inne nie chcę tutaj prezentować barw politycznych. Myślę, że przede wszystkim chodziło o – gdy przyznawaliśmy tę pomoc – o bezinteresowne i solidarne wsparcie samorządów, które są w wyjątkowej potrzebie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, drugi głos Pan Tadeusz Ardelli.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pani Marszałek, już nie chciałem wchodzić w dyskusję, ale naprawdę trzeba być wielkim hipokrytą żeby tak mówić, że ja mówię o tym jak Prawo i Sprawiedliwość dzieli. Bo Pani tu cały czas wypomina temu Prawu i Sprawiedliwości, że w taki sposób dzieli, a sama nie robi inaczej. To myślę, że Pani jest dłużej tym Marszałkiem niż Prawo i Sprawiedliwość rządzi w kraju i pewnie Prawo i Sprawiedliwość miało od kogo się uczyć. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, na koniec ja jeszcze chciałam zabrać głos, bo też – może naiwnie – oczekiwałam uzasadnienia, które przedstawiła Pani Marszałek, które spowoduje, że rzeczywiście przekonam się do tej uchwały. Natomiast przykłady, które Pani Marszałek podała – ja chcę przypomnieć wszystkim Państwu Radnym, że jeżeli ktoś przy tej uchwale powołuje się na zadania dotyczące domów samotnej matki, domów rodzinnych dla dzieci, to popełnia ogromny błąd, ponieważ to są zadania, które wybiegają poza terytorium danego powiatu, danej gminy. Jeżeli mamy dwa domy samotnej matki, takie większe, czyli Gorzów i Zielona Góra, to nie znaczy, że one dedykowane są mieszkańcom Gorzowa albo Zielonej Góry. Mamy tutaj matki samotne nie tylko z naszego województwa, ale również z całej Polski. To samo dzieje się w przypadku domków rodzinnych. Szanowni Państwo, tu też nie ma terytorialnego podziału. Tutaj te domy działają i dedykowane są dzieciom wtedy kiedy potrzeba, nawet z całej Polski. Zatem te działania nie budzą żadnych wątpliwości, one nigdy nie budziły też żadnych wątpliwości ani emocji, kiedy przyznawaliśmy te pieniądze. Zatem jeżeli dobierać argumenty, jeżeli podawać przykłady, to bardziej celnie i rzeczywiście z takim rozmysłem. O to bardzo proszę Panią Marszałek, bo to jest poplątanie z pomieszaniem. Dziękuję bardzo.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Starosta Słubicki prosił o głos.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Mamy zgłoszenie Pana Marka Cieślaka jeszcze. Bardzo proszę. Panie Starosto, ja widzę Pana zgłoszenie, także za chwilę oddam Panu głos. Pan Marek Cieślak.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, mam poczucie obowiązku żeby zabrać w tej sprawie głos. Po pierwsze, dotyczy sprawy mi bliskiej, mianowicie zapewnienia dzieciom należytych warunków do uprawiania sportu i kultury fizycznej, wychowania fizycznego. To jest jedna rzecz. Druga rzecz to usłyszałem szereg rzeczy, które mnie bulwersują. Zaliczam się od wielu lat do tzw. „naszych” – jeśli zacytuję sobie mojego Kolegę z żarskiego – i jakoś nie przypominam sobie, żeby powiat żarski dostawał jakieś szczególne profity od Marszałek Województwa, od Zarządu Województwa. Nic takiego nigdy nie było, podobnie jak i nasze gminy. Natomiast jedna rzecz mnie jeszcze zabolęła, że Pani Przewodnicząca mówi, że sprawa domów samotnej matki i sprawa domów rodzinowych wykracza poza teren jednego powiatu. Wykracza – rzeczywiście, natomiast nie tylko Zielona Góra i Gorzów mają takie placówki. Taka placówka jest też i w Żarach i też nigdy – po pierwsze, nigdy chyba nie występowaliśmy, bo sobie radzimy dobrze, ale też i nigdy nie otrzymaliśmy żadnego wsparcia na ten cel. Ponadto jak domniemywam – tego nie wiem na pewno, ale Pan Dyrektor, Pan Starosta Słubicki może zweryfikuje moją wypowiedź – nie można zakładać, że do szkoły, która buduje salę w Słubicach chodzą tylko dzieci ze Słubic i znikąd więcej, czy z powiatu słubickiego. To jest też szkoła zawodowa o zasięgu powiedzmy nielimitowanym, tu mogą chodzić dzieci z całego województwa i pewnie chodzą. Dlatego proszę żeby powiedzmy nie używać tego typu sformułowań. Na zakończenie chcę powiedzieć, że złożyłem wniosek o opracowanie programu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego powiatów i gmin w oparciu o kryteria, które właśnie uzgadniamy do Departamentu Finansów i myślę, że wkrótce stanie się zadość Państwa oczekiwaniom. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Myślę, że chodzi o oczekiwania nas wszystkich. Szanowni Państwo, jest z nami Pan Leszek Bajon – Starosta Słubicki. Bardzo proszę, oddaję Panu głos.

Starosta Słubicki Leszek Bajon: Witam serdecznie, Leszek Bajon ze Słubic się kłania. Proszę Państwa, chciałem tylko powiedzieć, że jeżeli te pieniądze zostaną nam przyznane to już jutro ogłaszamy dalszą część przetargu na tą salę i mam nadzieję, że do końca roku ta sala zostanie skończona i będę mógł podziękować

wszystkim Państwu, którzy się przyłożyliście do tego, żebyśmy tę salę skończyli. W jakiej sytuacji jest Powiat Słubicki, Państwo wszystko wiecie. Natomiast jest mi bardzo przykro, bo nie chciałem doprowadzić do tego żeby te pieniądze, które przeznaczacie Państwo ze swojego budżetu na naszą salę, podzieliły Radnych Wojewódzkich. I mam nadzieję, że dzisiaj ten temat zamkniemy. Zaproszę wszystkich Państwa do Słubic na otwarcie tej sali i jeszcze raz przepraszam, że te pieniądze podzieliły Radnych, że Radni musieli tak długo dyskutować nad przyznaniem nam tych pieniędzy, ale powiem tylko tyle – to, co powiedział przed chwilą Pan Radny przede mną – że do tego liceum nie chodzą tylko i wyłącznie mieszkańcy Słubic, powiatu słubickiego, ale też uczniowie z całego województwa praktycznie, dlatego że nasze liceum oprócz tego, że ma liceum słubickie, które znajduje się w miejscowości Słubice, to obsługuje też uczniów z liceum w Niemczech. Także myślę, że to będzie pierwsza sala gimnastyczna z prawdziwego zdarzenia, taka duża, dla uczniów wszystkich szkół naszego powiatu. Także jeszcze raz dziękuję i mam nadzieję, że głosowanie będzie po myśli i że nie będzie dzieliło już więcej Radnych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Starosto, dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, nie mamy więcej zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia Powiatowi Słubickiemu pomocy finansowej – druk nr 448/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?
16 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/425/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia Powiatowi Słubickiemu pomocy finansowej stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Punkt 12.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2021 roku pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Turystyczna” – druk nr 441/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Obecny jest Pan Mirosław Glaz – Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Komisja ten projekt uchwały zaopiniowała pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Opinię Komisji Budżetu i Finansów przedstawi Przewodniczący Pan Marek Cieślak.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja Budżetu i Finansów zaopiniowała ten projekt pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dyskutowaliśmy na temat tego programu podczas posiedzenia Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki.

Ten projekt jest projektem, mam nadzieję, pilotażowym. Jestem przeświadczona o tym, że autorzy tego projektu, programu, uwzględnią sugestie, które składaliśmy jako Radni – mówię tutaj o sobie, taką propozycję złożyłam. Przyznawanie środków na potrzeby związane z infrastrukturą turystyczną to powinno być ogromne wyzwanie, za którym powinny iść pieniądze. Symboliczna kwota 500 tys. zł trudno powiedzieć żeby poprawiła tę infrastrukturę i rzeczywiście uczyniła nasze województwo bardziej, jeszcze bardziej atrakcyjnym, dostępnym województwem dla turystów. Mam też nadzieję, że koalicja w przyszłości, pracując nad budżetem, uwzględni potrzeby w zakresie turystyki i przy współpracy z Lubuską Regionalną Organizacją Turystyczną wypracuje – i z Radnymi – taki program, który będzie zadowalający, który nie będzie miał charakteru akcyjnego. Ten program wspierania bazy turystycznej mam nadzieję, że zostanie wpisany w szerszą formułę programu rozwoju lubuskiej turystyki w określonych ramach czasowych, bo odnosząc się tylko i wyłącznie do zapisów bardzo ogólnikowych i bardzo niewiele w Strategii Rozwoju Województwa trudno mówić o jakimś planowym inwestowaniu w lubuską turystykę, o wizji lubuskiej turystyki. To takie działanie akcyjnie 500 tys. zł – no naprawdę wyjątkowo skromna kwota. Jak do tego jeszcze dołożymy minimalne, praktycznie żadne, wsparcie dla Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej to jednak pozostaję w przekonaniu dalej, że turystyka to nie jest filar lubuskiej gospodarki, to nie jest oczko w głowie zarządzających i koalicji. Turystyka jest traktowana w regionie lubuskim w sposób taki, że brakuje środków, brakuje też organizacyjnego wsparcia, a przede wszystkim współpracy z tymi podmiotami, z którymi ta współpraca powinna być jak najbardziej otwarta, szeroka, kompleksowa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Nie mamy już zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia w 2021 roku pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Turystyczna” – druk nr 441/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Marek Cieślak? Dziękuję.

28 radnych za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/426/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia w 2021 roku pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Turystyczna” stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Punkt 13.

Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2021-2030 – druk nr 443/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami Pan Jakub Piosik – Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych przyjęła projekt uchwały pozytywnie. Dziękuję.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 38 do protokołu

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie – Pan Zbigniew Kościk, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Tak, Szanowni Państwo, powiem w ten sposób: bardzo się cieszę, że taki program nasz został stworzony

i cieszę się także z tegoż względu, że bierzemy pod uwagę w tym programie – i to jest chyba w zasadzie pierwsza taka sytuacja od wielu lat – w którym nacisk kładziemy na pomoc na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych. To jest bardzo ważne, zgodzicie się Państwo. Przez lata koncentrowaliśmy się na takiej bezpośredniej pomocy. Te osoby chcą być ludźmi w pełni aktywnymi – społecznie, gospodarczo, chcą zakładać firmy, chcą się rozwijać, chcą kończyć uczelnie – i myślę, że tutaj ukłon w kierunku wszystkich autorów i pomysłodawców tego żeby iść w kierunku właśnie dania tym ludziom po prostu wędki, a nie tylko tej bezpośredniej pomocy. Cieszę się także, że od wielu lat jakby to jest ten element, który powoduje takie mocne zainteresowanie Sejmiku Województwa Lubuskiego, tylko Pani Marszałek - taka prośba do Zarządu i odpowiednich Departamentów też - spróbujmy, bo myślę, że ten dokument miałby rację bytu, gdyby został powiązany ze sprawozdaniem jak w tym względzie jest realizowana Strategia Województwa Lubuskiego. Czy te na przykład formy pomocy, które udzielał samorząd bezpośrednio albo poprzez różnego rodzaju programy, które były zawarte w RPO czy w EFS-ie, czy one - że tak powiem – są kontynuowane? Czy możemy dokonać pewnego bilansu, jak wyglądają po prostu efekty takich programów? Bo to też jest nieraz takie nasze przekonanie, że rzucimy jakieś pieniądze i myślimy, że sprawa jest rozwiązana. Chciałbym prosić o taki audyt w tym zakresie, Pani Marszałek, żebyśmy zobaczyli czy te instytucje powoływane – no. w ramach środków unijnych – czy one dalej funkcjonują? Czy nie zostały wykorzystane tylko pieniądze i te formy pomocy w pewien sposób zostały już zakończone? Czyli jeszcze raz: bardzo się cieszę, że w dokumencie pojawia się hasło pomocy na rzecz zatrudnienia tych osób niepełnosprawnych – bardzo ważna zmiana jakby naciskowa, taka kierunkowa. To jest super i tylko prośba o to, żebyśmy dokonali pewnego rodzaju audytu, spojrzenia takiego refleksyjnego i dokonania bilansu czy te formy, które do tej pory udzielaliśmy w różny sposób, z różnych środków korzystaliśmy, przyniosły po prostu pozytywne efekty? Dziękuję pięknie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję Zbyszek – że tak się zwrócę bezpośrednio – za wysoka ocenę przygotowanego programu. Taki kierunek właśnie został sprecyzowany na podstawie rzetelnej diagnozy i analiz tego, co udało się do tej pory zrobić, ale również naszych nowych możliwości i silnej w tej chwili – silne jest takie ukierunkowanie żeby przeciwdziałać wykluczeniu szczególnie osób niepełnosprawnych poprzez zwrócenie ich rynkowi pracy. Natomiast jeżeli chodzi o ocenę jak to wygląda we wszystkich programach, zwłaszcza w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, gdzie mamy najwięcej ulokowanych środków w działaniu, w Priorytecie 7.5. i tam jest wiele działań, to oczywiście teraz kończymy ten program i taka ewaluacja będzie wykonana, będzie również Państwu przedstawiona. Także jeszcze raz dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie mamy więcej zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2021-2030 – druk nr 443/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Mamy? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/427/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wojewódzkiego Programu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2021-2030 stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2021 roku jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań

w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Sportowa” – druk nr 440/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: O głos prosił Pan Marszałek Łukasz Porycki. Bardzo proszę Panie Marszałku.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Łukasz Porycki: Dzień dobry Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni, w związku z otrzymaniem maila od Starosty Słubickiego Pana Leszka Bajona, w którym to mailu rezygnuje i wycofuje swój wniosek, który został wcześniej złożony, bardzo proszę o przyjęcie autopoprawki i wykreślenie Powiatu Słubickiego jako beneficjenta tych środków. W pierwotnej wersji były to 43 jednostki samorządu terytorialnego, po poprawce są to 42 jednostki samorządu terytorialnego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o opinię Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki. Proszę o to Przewodniczącą Panią Aleksandrę Mrozek.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Aleksandra Mrozek: Opinia pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 42 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.
Opinia Komisji stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo, otóż sytuacja, o której zakomunikował Pan Marszałek Porycki, jest sytuacją, która potwierdza fakt, że należałoby uwzględnić propozycje, które mówiły o tym – a propozycje składane przez Klub Samorządowe Lubuskie – aby świadczenia i pomoc była udzielana dla jednostek samorządu terytorialnego z jednego źródła. Tu mamy przykład, że propozycja była udzielenia z dwóch źródeł i teraz dobra wola Starosty wycofania się. Proszę Państwa, oczywiście jeżeli chodzi o tę pomoc dla tych 42 jednostek – ja rozumiem, że kolejna wejdzie z tytułu zwolnionych środków przez Powiat Słubicki – jest symboliczną. Jest namiastką pomocy tej, jaką otrzymał właśnie Powiat Słubicki. Ale niepokoi to też, że ten program został przygotowany szybciej niż dokonano inwentaryzowania tych potrzeb, posegregowania tych potrzeb, ustawienia priorytetów, przede wszystkim takiej kolejności, aby wyeliminować białe plamy na mapie infrastruktury sportowej, bo takie też w naszym województwie są. Głęboką wyrażam nadzieję, że przy następnych programach, które będą budowane i tworzone, będzie otwarta możliwość do udziału w wypracowaniu takiego programu, a nie postawieniu post factum nas jako gotowy projekt do zaakceptowania. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie mamy więcej zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia w 2021 roku jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Sportowa” – druk nr 440/21, wersja 2, poddaję pod głosowanie – z autopoprawką. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Zbigniew Kościk, proszę o oddanie głosu. Proszę zakończyć głosowanie.

27 radnych za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/428/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia w 2021 roku jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Programu Inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Sportowa” stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały w sprawie powierzenia gminie Żagań o statusie miejskim prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 438/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Obecny jest z nami Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 46 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji Gospodarki jest pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie powierzenia gminie Żagań o statusie miejskim prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych – druk nr 438/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Zbigniew Kościk? Pan Zbigniew Kościk? Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/430/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie powierzenia gminie Żagań o statusie miejskim prowadzenia części zadania publicznego w zakresie dróg publicznych stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Punkt 16.

Podjęcie uchwały w sprawie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego – druk nr 447/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami Pan Wojciech Kozieja – Dyrektor Departamentu Rolnictwa, Zasobów Naturalnych, Rybactwa i Rozwoju Wsi, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Przewodniczącego Pana Zbigniewa Kołodzieja. Pan Zbigniew Kołodziej? Pan Zbigniew Kołodziej? Słyszemy Pana Zbigniewa, ale nie w temacie. Pan Zbigniew Kołodziej? Pan Zbigniew Kołodziej? Ja bym nie chciała żeby Pan Marszałek Tomczyszyn mówił, tylko Przewodniczący Pan Zbigniew Kołodziej. Pan Zbigniew Kołodziej! Pan Zbigniew Kołodziej. Panie Zbigniewie, czy Pan uczestniczy w sesji? Proszę o opinię.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 50 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Pozytywna opinia.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Mam nadzieję, że wiadomo w jakim temacie. Dziękuję bardzo. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego – druk nr 447/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Tadeusz Ardelli? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Pan Zbigniew Kościk? Pan Zbigniew Kościk, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola – proszę o oddanie głosu. Proszę o zakończenia głosowania.

27 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/429/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Punkt 17.

Podjęcie uchwały w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości, będącej własnością Skarbu Państwa, położonej w obrębie 0004 Bogdaniec, gmina Bogdaniec, oznaczonej działką nr 74/2 – druk nr 449/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest obecny z nami Pan Roman Bąk – Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego. Proszę o opinię Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 54 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji jest pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę, przechodzimy zatem do głosowania. Projekt uchwały w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości, będącej własnością Skarbu Państwa, położonej w obrębie 0004 Bogdaniec, gmina Bogdaniec, oznaczonej działką nr 74/2 – druk nr 449/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola i Pan Zbigniew Kościk? Szanowni Państwo Radni, proszę o oddanie głosu. Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Zbigniew Kościk. Proszę zakończyć głosowanie.

27 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/431/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie nieodpłatnego nabycia nieruchomości, będącej własnością Skarbu Państwa, położonej w obrębie 0004 Bogdaniec, gmina Bogdaniec, oznaczonej działką nr 74/2 stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Punkt 18.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości położonej w obrębie 0073 Torzym, gmina Torzym, oznaczonej działką nr 169/3 – druk nr 450/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Cały czas z nami obecny jest Pan Roman Bąk – Dyrektor Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Przewodniczącego Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 58 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Grzegorz Michał Potęga: Opinia Komisji jest pozytywna.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały...? Mamy zgłoszenie. Bardzo proszę, Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Przepraszam, pomyłka.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości położonej w obrębie 0073 Torzym, gmina Torzym, oznaczonej działką nr 169/3 – druk nr 450/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Proszę zakończyć głosowanie. 28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/432/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości położonej w obrębie 0073 Torzym, gmina Torzym, oznaczonej działką nr 169/3 stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Punkt 19.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przystąpienia Województwa Lubuskiego do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa” – druk nr 451/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami Pan Radosław Brodzik – Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Przewodniczącego Pana Edwarda Fedko.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 62 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Współpracy Zagranicznej i Promocji Województwa Edward Jan Fedko: Projekt uchwały Komisja zaopiniowała pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy pytanie – Pan Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Halo, halo, słycać mnie? Przepraszam najmocniej. Przepraszam, słycać mnie? Tak? Dobrze.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Słycać bardzo dobrze.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Przepraszam najmocniej, ale tu podzielność uwagi, bo jeszcze druk świadectw, także najmocniej przepraszam. Panie Marszałku, Panie Dyrektorze, odnośnie tego programu „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa” mam pytanie dotyczące – to jest takie dyplomatyczne pytanie: dlaczego podmiotami tworzącymi z naszej, polskiej strony jest samorząd województwa, a ze strony niemieckiej my się ograniczamy maksymalnie do powiatu? Czy kraj związkowy – to jest Saksonia chyba – nie jest zainteresowany wsparciem tej inicjatywy na poziomie Landtagu Saksońskiego? Co przemawia za tym, że my podwyższamy rangę tej współpracy do poziomu samorządu województwa, a Niemcy schodzą? Czy to wynika z braku zainteresowania ze strony niemieckiej? Czy to wynika może z tego tytułu, że my przywiązujemy zbyt wielką wagę? Bardzo bym prosił. Czy może nikt nie zaproponował landtagom w Niemczech wejścia do tego porozumienia? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Radosław Brodzik jest już gotowy, natomiast ja chciałam zaproponować żebyśmy oddali jeszcze głos dwóm Radnym, którzy zgłosili się i potem odpowiedzieli na te pytania. Bardzo proszę, udzielam głosu Panu Zbigniewowi Kołodziejowi. Bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Dziękuję bardzo. Akurat to moje pytanie wcześniej zaproponowałem, teraz chciałbym uzyskać informację, bo tutaj Pan Radny Kościk wspomniał, że ze strony niemieckiej jest inaczej. U nas brakuje mi, jeśli chodzi o tę współpracę, Powiatu Żarskiego, bo wszystkie praktycznie gminy, które przylegają do granicy są członkami, samorząd województwa jest, a powiatu nie ma. Trochę tak dziwnie to wygląda, że praktycznie jest przeskoczenie tutaj, jeżeli chodzi o samorządy. Dlaczego tutaj nie ma powiatu? Tu jeszcze ewentualnie chciałbym tą informację uzyskać jako członek tego zgromadzenia. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pan Bogusław Motowidełko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: W konwencji jest art. 13 mówiący o personelu, w którym to przewiduje się zatrudnianie własnych pracowników, a ponieważ ma mieć osobowość prawną ten Geopark Łuk Mużakowa, w związku z powyższym będzie musiał zatrudniając posiadać środki. Mam pytanie: czy na obecną chwilę są zatrudnione osoby jako personel, czy jeszcze nie? Czy to dopiero są jakieś dalej idące zamiary, bo wcześniej w naszych dyskusjach pamiętam pojawiał się ten Geopark Łuk Mużakowa, ale nigdy nie słyszałem o personelu, o zatrudnianiu – jak to wygląda na dzień dzisiejszy?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I mamy jeszcze zgłoszenie, pytanie zadaje Pan Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Szanowni Państwo, ja się chciałem podzielić pewną taką refleksją ogólną. Rozumiem, że mówimy o Geoparku Mużakowa i w ogóle o całym obszarze obejmującym Bad Muskau i Łęknice, obszarze, który może się poszczycić wielkimi atrakcjami turystycznymi. Natomiast myślę, że polskie samorządy i strona polska popełniły tu pewne błędy, bo w czasie kiedy samorząd Łęknicy szczylił się tym, że był najbogatszą gminą na mieszkańca w Polsce, koncentrował się głównie na rozwijaniu bazaru. Na tymże bazarze ten samorząd robił ogromne kokosy. Wiemy, że ta koniunktura bazarowa

należy już do dalekiej przeszłości i – jakby można powiedzieć – to są relikty tej potęgi biznesowej tego typu działalności. I chodzi mi o to, że strona niemiecka wtedy rewitalizowała w piękny sposób Pałac w Bad Muskau sąsiadujący z parkiem, rewitalizowała wszystkie obiekty przypałacowe, gdzie tam jest nasycenie infrastrukturą i hotelową i restauracyjną, gastronomiczną w szerokim tego słowa znaczeniu, natomiast po stronie polskiej, no cóż, jest jeden drewniany kiosk gdzie można sobie kupić widokówki i w bezpośrednim sąsiedztwie samego parku to jest tylko tyle. I bardzo się cieszę, że udało się doprowadzić do jakby zawiązania tej współpracy w ramach Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, ale uważam, że ten wielki skarb jakim jest Łuk Mużakowa i Park Mużakowski, powinien być przez stronę polską o wiele lepiej wykorzystany i być może ta współpraca mam nadzieję temu też będzie służyła. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Oddaję głos Panu Radosławowi Brodzikowi. Bardzo proszę.

Dyrektor Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej Radosław Brodzik: Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, już odpowiadam po kolei na te pytania. Po pierwsze, jeśli chodzi o kwestie dotyczące składu – bo takie było – składu reprezentacji ze strony niemieckiej, to chciałbym podkreślić, że oczywiście zarówno Land Brandenburgia jak i Land Saksonia wspiera i uczestniczy oczywiście w powołaniu tego tworu jakim będzie przyszłe EUWT z ograniczoną odpowiedzialnością. Land Brandenburgia, Drodzy Państwo, zadeklarował pisemnie niebagatelną kwotę 76 tys. euro, którą zamierza przekazać na funkcjonowanie tego EUWT, które ma powstać, natomiast Land Saksonia to jest kwota niebagatelna, bo ponad 50 czy 50 tys. euro. Robi to oczywiście za pośrednictwem powiatu i te środki zabezpieczone są w budżecie przekazywanym bezpośrednio z landu do struktury powiatowej. W tej chwili sytuacja jest taka, że przystąpiła nowa gmina właśnie ze strony saksońskiej. Oczywiście wszystkie rozmowy toczą się w Ministerstwie w Brandenburgii pod auspicjami Dyrektora Spraw Zagranicznych i Funduszy Europejskich tam w Brandenburgii, jest to powiat wiodący – Saksonia, no i oczywiście my, jako Województwo Lubuskie – stąd nasza deklaracja. W tej chwili, tak jak Państwo macie w uzasadnieniu tej

uchwały, doszła nowa gmina Gablenz i jeszcze dodatkowo chciałbym powiedzieć, że dojdą nowe podmioty, zresztą struktura EUWT jest tak skonstruowana, że po powołaniu, po tym pierwszym etapie, kroku, który musimy dokonać żeby ukonstytuować to stowarzyszenie, a w zasadzie to Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej i wtedy oczywiście droga jest otwarta. Każdy podmiot, jeśli członkowie wyrażą zgodę i ma chęć działać na rzecz rozwinięcia tego obszaru, może przystąpić. Drugie pytanie, jakie było, dotyczyło oczywiście środków zabezpieczonych na funkcjonowanie EUWT. Tak, jak przedstawiliśmy to w projekcie uchwały i tak jak to wynika z zapisów i Statutu i konwencji, oczywiście każdy podmiot ze strony niemieckiej jak i ze strony polskiej musi zadeklarować wysokość składek. My – jako Województwo Lubuskie – tak jak Państwo pewnie pamiętacie, zadeklarowaliśmy wysokość 30 tys. euro co roku tej składki na Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej i to oczywiście jest też właśnie ta składka, odpowiadając Panu Radnemu na pytanie. To są m.in. te środki, które później zabezpieczają wynagrodzenie pracowników pracujących w tym biurze. Biuro to jest podmiot, który będzie reprezentował Dyrektor, będzie oczywiście jakiś pracownik techniczny, będą osoby odpowiedzialne za promocję EUWT, będą osoby odpowiedzialne za realizację projektów zewnętrznych, bo tak jak Państwo widzieliście na pewno w dokumentach, EUWT funkcjonuje nie tylko ze składek – to jest jakby podstawa do utrzymania niemiecko-polskiego, czy też polsko-niemieckiego, natomiast kolejny krok to oczywiście zdobywanie środków finansowych tych zewnętrznych, czyli tych dużych projektów infrastrukturalnych, oczywiście związanych z przyrodą, z tym dziedzictwem kulturowym, no i oczywiście przede wszystkim pielęgnowanie tego obszaru UNESCO. No i to będzie w zasadzie wszystko, myślę, z tych pytań, które Państwo zadaliście i z tego wyjaśnienia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy drugie zgłoszenie – Pan Zbigniew Kościk. Bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Przepraszam, ale jeżeli już Pan Radosław udziela odpowiedzi, to może przybliżyłby nam w jakim celu jakby to stowarzyszenie jest związane.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze, ja rozumiem Panie Kazimierzu, ale bardzo proszę, żebyście Państwo się zgłaszali

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja zadałem konkretne pytanie.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dobrze.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Zadałem konkretne pytanie, na które nie otrzymałem odpowiedzi.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę o właściwe zgłaszanie się. Mamy drugie zgłoszenie Pana Zbigniewa Kościka. Pan Radosław Brodzik słyszał to niezadowolone Radnego Kazimierza Łatwińskiego, także proszę o odpowiedź w tym temacie. A ja teraz oddaję drugi głos w dyskusji – Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dziękuję Panie Dyrektorze za odpowiedź, ale jest to odpowiedź unikająca problemu. Ja przypomnę, że pytałem nie o to czy Niemcy na poziomie landtagów, landów angażują się finansowo, tylko pytałem się jak Państwo wytłumaczycie coś takiego, że z naszej strony jest poziom samorządu województwa, a z niemieckiej strony poziom samorządu powiatowego? W stosunkach międzynarodowych, jest to jakiś element, liczy się bardzo istotnie to, czy partnerzy są równorzędni. Jeżeli u nas wchodzi w to stowarzyszenie samorząd województwa, to powinniśmy mieć takie samo oczekiwanie ze strony partnerów niemieckich. Jeżeli z ich strony jest ten projekt finansowy skonstruowany w taki sposób, że przekazywane są środki przez powiaty, to z naszej strony też nic nie stoi na przeszkodzie żeby to samo czynić. Stare przysłowie: „jak chcesz, żeby Cię inni szanowali – szanuj siebie”. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Drugi głos w dyskusji Pan Bogusław Motowidelko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Też nie dostałem konkretnej odpowiedzi. Zadałem pytanie: czy planowane są te zatrudnienia, czy one już w tej chwili są realizowane? Jeżeli tak, to ilu pracowników? Czy już jest Dyrektor? Czy pozostali pracownicy? Pan wymijająco mi odpowiedział. W związku z tym proszę o konkretną odpowiedź.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I drugi głos w dyskusji Pan Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja chciałem sprecyzować to moje pytanie, bo Pan Dyrektor Brodzik akurat no na pewno nie ze złej woli, ale jakby może nie zanotował sobie. Intencją mojej wypowiedzi było zwrócenie uwagi na to, że zarówno dla turystów polskich, ale w takim samym stopniu niemieckich, którzy jeżeli już przyjadą zwiedzać taki atrakcyjny obszar, to zawsze się interesują a co tam jest po stronie polskiej i chcieliby też być odpowiednio obsłużeni i korzystać z infrastruktury na właściwym poziomie. I chodzi mi o to, pytanie moje było... Bo wszystkie takie ugrupowania tworzy się po to żeby osiągać jakieś efekty w postaci – tak rozumiem – w postaci jakichś przedsięwzięć również, sprzyjania inwestycjom. I jakie aspiracje tutaj ma strona polska? Co chcemy osiągnąć przez to żeby właściwie, tzn. w jaki sposób doprowadzimy do tego, że turysta niemiecki, polski, a może jeszcze na pewno turysta z innych krajów, w jaki sposób będzie mógł być na przykład lepiej obsłużony pod względem na przykład infrastruktury hotelowej, gastronomicznej po stronie polskiej, tak? I myślałem, że Pan Dyrektor Brodzik przybliży nam trochę te aspiracje tutaj samorządów polskich, jak to widzą, czy chcą wspólnie jakiś projekt realizować, ale w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Radny Marek Cieślak.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Cieślak: Dziękuję. Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, tak się poczułem trochę w obowiązku zabrać głos, bo byłem 12 lat Starostą Żarskim i w tej współpracy brałem dość aktywny udział. Dlaczego – bo pytanie Pana Kościka było – dlaczego z naszej strony gminy, a nie powiat?

To wynika zarówno z innych kompetencji jakie mają powiaty i z innych źródeł finansowania w Polsce i w Niemczech. Powiaty są finansowane praktycznie przez gminy niemieckie, nasze natomiast mają inaczej ustawione źródła. W związku z tym, że gminy są praktycznie rzecz biorąc niezbyt mocne finansowo i mają dość ograniczone możliwości, zarówno inwestowania jak i powiedzmy finansowania czegokolwiek, to tym się zajmują tam powiaty. A akurat tak się składa, że w Parku Mużakowskim łączą się granice trzech powiatów: dwóch niemieckich i żarskiego. Ja dość mocno się tam interesowałem, próbowałem się angażować. Wtedy jeszcze taki projekt jak ten, o którym mówimy, nie był – że tak powiem – nawet w planach. Natomiast teraz z satysfakcją obserwuję to co się dzieje, bo jest to właśnie dobra zapowiedź tego o czym mówił Pan Kazimierz Łatwiński. To może w znacznym stopniu wzmocnić i ożywić jeszcze zarówno taką turystyczną atrakcyjność obszaru Parku Mużakowskiego i Geoparku Mużakowa. Ze strony niemieckiej turyści są powiedzmy – tak jak i chyba z naszej – tacy jednodniowi. Są to przeważnie turyści – rowerzyści, korzystają z niezłej sieci ścieżek rowerowych. Brak jest oczywiście takich obiektów do turystyki już wyższego rzędu jak po niemieckiej stronie, gdzie jest dobry hotel i powiedzmy ta infrastruktura taka i restauracja. Ja tylko przypomnę, że swego czasu Pani Marszałek gościła Konwent Marszałków w Parku Mużakowskim i tego typu działania ogromnie się przyczyniają do popularyzacji. Sam Geopark Mużakowa jest naprawdę czymś bardzo mocno u nas niedocenianym. To jest wspaniała rzecz. W tej chwili nie wiem ile tych geoparków jest na polskim terenie, na terenie kraju – zdaje się, że obecnie trzy, ale mogę się mylić. Dlatego ja gorąco popieram tę uchwałę i będę za nią oczywiście głosował, wprawdzie nie oburacz, bo tego nie będzie widać, ale z pełnym przekonaniem. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I mamy zgłoszenie – Pan Tadeusz Jędrzejczak. Także myślę, że na wszystkie te wątpliwości odpowie nam Pan Tadeusz Jędrzejczak. Bardzo proszę.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Tadeusz Jędrzejczak: Dziękuję bardzo. Pani Przewodnicząca, Koleżanki i Koledzy, po pierwsze decyzję o przystąpieniu do EUWT już podjęliśmy jakiś czas temu, ta uchwała dotyczy zmiany

jednego z uczestników, bo dołączyła do nas gmina niemiecka – to jest sprawa pierwsza. Sprawa druga: no nie jest naszą winą – myślę tutaj o samorządzie wojewódzkim, że granica Łęknicy wygląda jak wygląda. Strona niemiecka – szczególnie mam na myśli tutaj Saksonię i rząd federalny Land Brandenburgia – brałem udział kilkakrotnie w różnego rodzaju przedsięwzięciach, które były tam – myślę tutaj o Bad Muskau, jak i Łęknicy – organizowane, to kto z Państwa był na Targach Województwa bodajże 3 czy 4 lata temu, no to widział w jaki sposób tamta część po stronie niemieckiej została odbudowana. Było co odbudowywać, bo po prostu tam mieszczą się największe obiekty, łącznie z Pałacem w Bad Muskau, Pomarańczarnią, itd., itd., a granica między państwami biegnie, jak państwo pamiętacie, po mostku. Sprawa trzecia: to pytanie dlaczego tak wygląda strona polska w Łęknicy kierować trzeba by było do władz gminy, która – tak, jak mówił Pan Radny Kazimierz Łatwiński – być może nie wykorzystwała tych środków, tego nie wiem, nie jestem w stanie na to odpowiedzieć. Sprawa czwarta: my przekazaliśmy w ramach Komitetu Monitorującego Interreg pieniądze dla Łęknicy i w tej chwili po stronie polskiej powstaje wyremontowany obiekt, już niedługo powinien być otwierany, tzw. Solarnia, w której będzie Centrum Informacji Turystycznej i miejsce, w którym cała strona polska będzie prezentowała to co jest po polskiej stronie granicy. Myślę tutaj o tych unikalnych, geologicznych – trudno mi znaleźć określenia – ale geologicznych elementach, które są unikalne w skali całego świata, dlatego też zostały objęte certyfikacją i zostały wpisane na listę UNESCO, co zostało nie tak dawno potwierdzone. Sprawa piąta: powstanie Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej jest możliwe w Polsce tylko wtedy, jeśli będzie zgoda wielu organów, ale przede wszystkim Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W Polsce działa w tej chwili 6, zarejestrowanych jest 6, działają 4 Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, głównie na granicy południowej. Na granicy zachodniej nie ma ani jednego. Myśmy próbowali w Gorzowie, ale nowe władze miasta z tego zrezygnowały. 4 działają głównie na granicy południowej – jak mówiłem wcześniej – piąty na granicy z Ukrainą. Jeżeli zaś chodzi o Ministerstwo Spraw Zagranicznych, to żeby uzyskać zgodę muszą być zarówno Statut, dokumenty, jak i porozumienia członkowskie, zgodne z polską racją stanu. I myśmy taką zgodę, starając się wspólnie z kolegami z gmin, które graniczą z Niemcami, które wchodzą w skład Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, taką zgodę uzyskaliśmy

i oczywiście uzgodniliśmy Statut, cele, działania, itd. Generalnie celem działania ugrupowania interesów terytorialnych jest wspólne reprezentowanie danego regionu, danego obszaru, a więc w tym przypadku Łuku Mużakowa i tego wszystkiego co wokół tego Łuku się dzieje; jest reprezentowanie wobec zarówno władz krajowych – głównie chodzi tutaj o środki finansowe z różnego rodzaju funduszy europejskich – ale również wobec władz regionalnych no i wobec Brukseli, która powinna w ramach tego ugrupowania również środki finansowe dawać. Sprawa następna: było pytanie o kwestię dlaczego turysta w Niemczech ma taką ofertę, a my mamy taką. W ostatnich latach – a brałem udział chyba w trzech czy czterech otwarciach, od kolejki wąskotorowej poprzez kolejne inwestycje – te inwestycje były finansowane po stronie niemieckiej i to w setkach, a nie tylko w dziesiątkach milionów euro przez rząd federalny i rządy krajowe. Było to związane z tym, że z obliczeń, które były przedstawiane nam w ubiegłym roku, cały ten region – myślę tutaj o tym regionie Łęknica, Bad Muskau – powiaty i gminy, odwiedziło jako atrakcję turystyczną w ciągu ostatnich kilku lat ok. 300 tys. turystów. Polska strona, która ma niezwykle walory turystyczne – myślę tutaj o tych kwestiach właśnie geologicznych, itd., itd. – była reprezentowana słabiej. Kto z Państwa tam był to wie, że ta infrastruktura turystyczna była o wiele słabsza, no i nie mamy tych obiektów, które Niemcy odbudowali – myślę tutaj głównie o parku i o obiektach, które pozostały po dawnych właścicielach. W związku z tym pytanie kolejne, które było: dlaczego Brandenburgia i Wolny Kraj Saksonia nie przystępują do tego ugrupowania? Tutaj jest inny system prawny jeżeli chodzi o Niemcy. To jest kraj federalny, więc to wygląda trochę inaczej, ale w ramach wsparcia – jak mówił Dyrektor Brodzik – będą przekazywane każdego roku dziesiątki tysięcy, ponad 130 tys. euro rocznie na utrzymanie i funkcjonowanie tego ugrupowania interesów, będziemy mieli również sekretariat po stronie polskiej. Siedziba EUWT będzie po stronie niemieckiej dlatego, że Niemcy płacą składkę wielokrotnie wyższą niż gminy polskie i polska strona. Dlatego też polskie gminy zwróciły się do nas, przed kilkoma laty, o wsparcie tego projektu i wejście własną składką przez Urząd Marszałkowski i myśmy taką zgodę Sejmiku uzyskali i Zarządu Województwa. Sprawa następna: na pytanie czy będą zatrudnieni ludzie? Oczywiście, że będą zatrudniani ludzie, którzy będą na co dzień pisali wnioski, zabiegali o środki finansowe i będą dbali o funkcjonowanie tego ugrupowania. To jest tak samo jak i w Euroregionach, tak samo jak w innych organizacjach tego typu,

choć EUWT jest taką wyższą szkołą jazdy. Jeżeli zaś chodzi o Unię Europejską, to takich ugrupowań jest 60, one nie tylko są na granicy między krajami europejskimi, ale również na granicy ze Szwajcarią, w Palestynie nawet jest projekt realizowany w ramach EUWT. W związku z tym my tutaj będziemy liderem jako region i z tego to względu Państwa usilnie namawiam i powiem krótko: jest to szansa dla Łęknicy i tej części województwa. Dlaczego występowałem jako ambasador Koleżanek i Kolegów Wójtów, Burmistrzów gmin, które wchodzi w skład naszego ugrupowania? Ano dlatego, że jest to jedna z bardziej ubogich części naszych samorządów i nasze wsparcie jest tutaj dla pozycji polskich samorządów – mówię tu o województwie – niezbędne. Jeżeli zaś chodzi o ostatnią część, o której chciałem powiedzieć, żeby Państwa tutaj nie zanudzić, myślę, że warto by było, żebyśmy – niedługo będzie otwarcie tej Solarni i tej części po stronie polskiej – warto byłoby zobaczyć i może zwiedzić cały ten park, który tam jest i tę naszą część i stronę niemiecką, jak się trochę poluzują w Niemczech obostrzenia antycovidowe, bo warto po prostu to zobaczyć jak wygląda ten element dzisiaj istniejący już i to co jest wykorzystywane, ale też i co w przyszłości będziemy tam realizowali, a mamy ambicje przede wszystkim inwestować w stronę polską, bo chcielibyśmy, ażeby ta nasza część była właściwie oznakowana, żeby była możliwie jak najbardziej dostępna, a o tym już się w tej chwili mówi. I właśnie m.in. Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej jest ugrupowaniem, które ma to realizować. Mamy tutaj do Państwa prośbę – mówię w imieniu Koleżanek i Kolegów samorządowców, którzy tworzą EUWT po polskiej stronie – żebyśmy to zrobili i żebyśmy zagłosowali za przyjęciem i zmianą Statutu tego EUWT. I ostatnia uwaga, jaką mam w tej sprawie: jest ona związana z tym, że jeśli my nie pomożemy polskiej stronie to po prostu będziemy w dalszym ciągu słabiej reprezentowani i będziemy mieli mniejszą pozycję w ramach tego EUWT. I na koniec: ażeby uzyskać zgodę Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej – a taką zgodę mamy, zresztą Dyrektor Brodzik mógłby przedstawić całą korespondencję i wizyty w MSZ-cie i przedstawiciele MSZ-tu, którzy zgłaszali swoje uwagi do Statutu, co trwało bardzo długo, bo trwało to bodajże 1,5 do 2 lat – w związku z tym musiały być rozmowy z Ministerstwem Finansów, opinie prawne, itd., itd. To wszystko razem spowodowało, że MSZ zgodę na powołanie tego kolejnego już w Polsce Ugrupowania Współpracy Terytorialnej dało. Jest to w interesie przede wszystkim strony polskiej, ponieważ

my obserwowaliśmy przez ostatnie lata – i tu zgodzę się z naszym Kolegą Kazimierzem Łatwińskim – obserwowaliśmy jak Niemcy z budżetu i jednego i drugiego kraju związkowego, ale też i z budżetu federalnego – nie tak dawno otwierali kolejną inwestycję finansowaną przez Ministerstwo Finansów w Berlinie – kiedy oni rozwijają swoją stronę i inwestują w to olbrzymie pieniądze, my po prostu siłami naszych samorządów, które nie są najbogatsze w regionie, jesteśmy słabsi. I tutaj to ugrupowanie właśnie daje szansę na to, że będziemy mogli również i po stronie polskiej zapewnić odpowiednią promocję, ale też i inwestycje niezbędne dla zwiększenia atrakcyjności turystycznej po polskiej stronie. Myślę, że te wyjaśnienia – bo mówię jeszcze raz: ta uchwała dotyczy tylko kwestii tej gminy. Jeżeli byłyby jeszcze jakieś pytanie, to bardzo proszę, ale jeżeli chodzi o całą istotę to generalnie na tym się to zasadza i serdecznie Państwa proszę w imieniu samorządów, które tworzą Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej, o wsparcie tej inicjatywy i poparcie i głosowanie „za”. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie mamy więcej zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przystąpienia Województwa Lubuskiego do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa” – druk nr 451/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Waław Maciuszonek? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Brakuje nam Państwa głosu. Pan Waław Maciuszonek? Pani Małgorzata Gośniowska-Kola? Proszę zakończyć głosowanie.

25 radnych za, 0 przeciw, 2 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/433/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia Województwa Lubuskiego do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej „Polsko-Niemiecki Geopark Łuk Mużakowa” stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Punkt 20.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok – druk nr 444/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest z nami Pani Alicja Woźniak – Skarbnik Województwa, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 66 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy w tej sprawie są...?

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Ja głosowałem, brałem udział w głosowaniu, ale ja nie otrzymałem wcześniej odpowiedzi na moje zadane pytania dotyczące tego Mużakowa, a nastąpiło już głosowanie. Mimo wszystko ja oczekuję tej odpowiedzi.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: W takim razie myślę, że zobowiązuję Pana Radosława Brodzika do odpowiedzi pisemnej na pytania i wątpliwości Pana Bogusława Motowidełko. Szanowni Państwo, czy w sprawie uchwały dotyczącej zmian w budżecie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę, zatem projekt uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok – druk nr 444/21, wersja 4, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie mamy głosu Pana Edwarda Fedko, Pana Sławomira Kowala, Pani Małgorzaty Gośniowskiej-Koli, Pana Wacława Maciuszonka. Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal? Spróbujemy jeszcze raz:

Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pan Waclaw Maciuszonek i Pani Małgorzata Gośniowska-Kola proszę o oddanie głosu. Proszę zakończyć głosowanie.

20 radnych za, 0 przeciw, 5 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/434/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Punkt 21.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 – druk nr 445/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Cały czas jest z nami Pani Alicja Woźniak – Skarbnik Województwa Lubuskiego, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 70 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 – druk nr 445/21, wersja 3, poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest

za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Marek Cieślak, Pan Waław Maciuszonek, Pan Sławomir Kowal, Pan Edward Fedko, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola – nie ma Państwa głosu. Spróbuje jeszcze raz: Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Waław Maciuszonek proszę o oddanie głosu. Nie mamy, zatem proszę zakończyć głosowanie.

20 radnych za, 0 przeciw, 5 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/435/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Punkt 21a.

Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu – druk nr 452/21.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Jest obecny Pan Sławomir Kotylak – Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji, a ja proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 74 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt pozytywnie.

Opinia Komisji stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo dziękuję. Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę.

Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie – Pani Aleksandra Mrozek, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ja mam do Pana Dyrektora Kotylaka pytanie, a w zasadzie to taką uwagę. Otóż naturalną rzeczą jest, że to finansowe wsparcie to jest naprawdę symboliczne – 25 tys. w stosunku do tego jakiego udzieliliśmy wcześniej Powiatowi Słubickiemu. Rozumiemy, że te pieniądze to jest możliwość zrekompensowania kosztów operatorowi, przewoźnikowi. Właściwie już nie dociekając nawet jak to się stało, że została podpisana umowa, a dzisiaj pewno trzeba ją anulować z uwagi na to, że przedłuży się czas tego remontu, ale to wsparcie to jest pomoc – nazwijmy wprost – dla mieszkańców, którzy z tego tytułu, że nie mają dzisiaj innej możliwości jak skorzystać z przeprawy promowej, za którą muszą płacić albo dokonywać objazdu, co też generuje koszty, naturalną rzeczą jest, że buntują się przeciwko temu i problem trzeba rozwiązać. Ale Panie Dyrektorze, czy to nie jest wielkim – powiedziałaabym – nadużyciem żeby w uzasadnieniu przedstawiać takie oto uzasadnienie, że „proponowane rozwiązanie jest oczekiwaniem mieszkańców Powiatu Gorzowskiego, ale ma również istotne znaczenie z punktu widzenia zadań Województwa Lubuskiego, w tym Powiatu Gorzowskiego, w kontekście zapisów Strategii w obszarze rozwoju turystyki poprzez zniesienie barier transportowych”? Otóż jest to doraźna pomoc na doraźną potrzebę. Ja myślę, że na okoliczność uzasadnienia tej uchwały taki wpis został dokonany, natomiast trudno uwierzyć w to, że my tutaj kwotą 25 tys. my te bariery transportowe likwidujemy i że to działanie podejmujemy z myślą o turystach. My to działanie wspierające podejmujemy z myślą o mieszkańcach, którzy dojeżdżając do pracy ponoszą dodatkowe koszty – koszty czasowe i koszty paliwa ze względu na objazd czy koszty związane z przeprawą promową. A to uzasadnienie dla mnie jest nadinterpretacją faktycznej potrzeby. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy Pan Sławomir Kotylak zechce się odnieść? Ale żeby się odnieść, to trzeba włączyć mikrofon Panie Dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Dziękuję za głos. Szanowni Państwo, nie usłyszałem pytania, usłyszałem tylko komentarz, więc ja nie jestem od tego żeby komentować wypowiedzi Radnych. Jak padnie pytanie to będę mógł się ustosunkować. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Myślę, że niezbyt uważnie Pan słuchał, ale na tym zakończymy. Czy mamy jeszcze zgłoszenia? Pan Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Witam Państwa, dzień dobry. Mam pytanie: o jaką kwotę wnioskował powiat i jaką uzyskał, bo to jest istotne? Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Dyrektor Sławomir Kotylak? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Powiat wnioskował w zasadzie na zadania związane z turystyką. Teraz jedno dotyczyło produkcji materiałów promocyjnych, drugie rozwiązań infrastrukturalnych w obszarze turystyki i trzecie – uzgodnione telefoniczne właśnie wsparcie w obszarze dotowania operatora przewozów na rzece. Natomiast kwota została oszacowana przez Departament w oparciu o informacje dotyczące jakie do tej pory było natężenie ruchu na obiekcie, który jest remontowany.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Pytałem o kwotę o jaką występował powiat. Proszę być precyzyjnym w odpowiedzi.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: W uzgodnieniu z Departamentem powiat zaproponował 25 tys.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, mamy...

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Przepraszam, no nie może tak być...

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Panie Radny, proszę o zgłoszenie.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: No nie może tak być, że urzędnik nie odpowiada na pytanie! Zapytałem o jaką kwotę wnioskował powiat łącznie? A nie jakieś uzgodnienia późniejsze.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Bardzo proszę, w tej chwili oddaję głos Pani Beacie Kulczyckiej.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Dziękuję. Szanowni Państwo, ja mam pytanie do Dyrektora. Proszę z uwagą słuchać pytania, ja nie oznajmiam, ja pytam. Więc Panie Dyrektorze na ile opiewa cały kontrakt powiatu w zakresie zakontraktowania tej usługi promu na tym odcinku rzeki? Bo proszę zrozumieć – ja pytam o to w kontekście również przychodów, bo jeżeli na tym polegał ten kontrakt, że z jednej strony powiat zakontraktował usługę promową, a z drugiej strony operator pobiera przychody to chciałabym wiedzieć z jakiego powodu też operator pobiera te przychody? Czy te wydatki powiatu nie są wystarczające na pokrycie całych kosztów? I chciałabym wiedzieć jak wygląda ten montaż finansowy z Powiatem Gorzowskim w kontekście całości wydatków dla operatora? A więc: ile płaci powiat operatorowi i jaki jest nasz udział pomocy finansowej dla Gorzowa na część kosztów rozumiem z tym związanych? I proszę bardzo rzeczowo na to odpowiedzieć, bo zostawmy tą beletrystykę związaną z turystyką. Ja oczywiście traktuję to w kategoriach pewnego rodzaju możliwości finansowania, ale nie oszukujmy się – to jest pomoc dla mieszkańców, to jest pomoc dla dzieci ze szkół, to jest pomoc dla ludzi dojeżdżających do pracy żeby nie powiedzieć, że wprost dla mieszkańców tamtejszego obszaru lokalnego, a nie żadnych turystów. Ale umówmy się, że jeżeli taka ma być furtka do tej pomocy, to możemy się z nią zgodzić. Natomiast prostolinijność i uczciwość w przekazie tutaj musi być – to jest pomoc dla mieszkańców, a nie żadna turystyka.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Drugi głos w dyskusji Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ja jestem zaskoczona Pańską odpowiedzią na to pytanie, bo pytany był Pan o wysokość środków, o które zabiegał powiat i Pan oznajmia, że ten wniosek wpłynął na telefon i telefonicznie Państwo uzgodnili. Ja rozumiem, że to jest kwota z punktu widzenia województwa niepowalająca, 25 tys., ale chciałabym się odnieść do procedur, o które cały czas się upominamy i rzeczywiście podsumowanie jakby dzisiejszej sesji i sposobu wspierania poszczególnych jednostek, no to Pan tutaj pięknie podsumował mówiąc, że powiat na telefon wystąpił i na telefon dostał taką pomoc. No, trzeba przyznać, że nie trybi – mówiąc kolokwialnie – w województwie, w samorządzie województwa lubuskiego udzielanie pomocy. Jest to szokujące dla mnie, że można zadzwonić i na telefon uzyskać pomoc, a do tego jeszcze dopisać uzasadnienie. W pełni się zgadzam tutaj z Panią Radną Kulczycką, że rzeczywiście to jest uprawianie beletrystyki. Tak, należy nam się uczciwa odpowiedź, że trzeba znaleźć uzasadnienie żeby takiej pomocy udzielić, ale szokiem jest, że nawet dokument nie został złożony, a Państwo uważacie, że Radni są zobowiązani do podnoszenia ręki jeżeli nawet ktoś zwróci się na telefon do urzędnika czy do pracownika. Kuriozalna sprawa. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Czy Pan Dyrektor zechce się odnieść? Ale to kiwanie głową to tak, czy to nie?

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Nie wiem kiedy mam udzielany głos, bo na ekranie mam tylko osoby, które się zgłosiły. Więc jeżeli Pani Przewodnicząca udzieliła mi głosu, to tak, chętnie się odniosę. Teraz widzę wszystkich Radnych, dziękuję. Więc tak po kolei: to nie jest tak, jak powiedziała Radna Mrozek, że to jest na telefon. Wniosek wpłynął...

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pan tak powiedział.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: ... w formie papierowej, we wniosku były zawarte dwie propozycje rekompensaty za przeprawę, za opłaty pobierane przez operatora. Prawo mówi wprost: zadania nie będące w puli zadań województwa nie mogą być finansowane, a pomoc jednostkom samorządu terytorialnego jest obarczona określonymi przepisami. W związku z tym, po konsultacjach telefonicznych – ponieważ czas naglił – z Panią Starostą uzgodniliśmy, że wniosek zostanie uzupełniony o trzeci element, który będzie spełniał kryteria prawne możliwe do udzielenia pomocy jednostce samorządu terytorialnego. Jak słusznie zauważyła z doświadczenia Pani Radna Kulczycka, są pewne obszary, w których ta pomoc jest możliwa do udzielenia, stąd też takie a nie inne uzasadnienie – ono się wcale nie mija z prawdą, bo poza mieszkańcami, korzystają także osoby niezamieszkujące na tym terytorium, na tym obszarze. W związku z tym po analizie możliwości wsparcia jednostki samorządu terytorialnego – a przypomnę Państwu, że sytuacja obejmuje przyszłe 2 miesiące, to nie jest uchwała, która będzie działała i miała skutki względem czasu przeszłego, tylko czasu przyszłego – w związku z tym podjąłem decyzję o przedstawieniu projektu uchwały Zarządowi i Zarząd zgodził się z tym, że mamy sprawę pilną. Tak, jak Panie zauważyły, należy pomóc mieszkańcom. W związku z tym, w uzgodnieniu z Departamentem Spraw Społecznych – bo w budżecie Departamentu Infrastruktury i Komunikacji nie ma takich środków – ustaliliśmy, że środki zwolnimy ze środków Zarządu Dróg Wojewódzkich, które wejdą w skład budżetu Departamentu Spraw Społecznych, który jest odpowiedzialny za turystykę. Jest to bardzo karkołomny twór, niemniej nie zmienia to faktu, że szczytnym jest to, aby wesprzeć mieszkańców tym, co Panie same zauważyły. Po to jest samorząd, żeby wspierać samorządy, które w danej sytuacji się znajdują. Co do kwoty: to tak, jak powiedziałem mówimy tu o wsparciu na najbliższe 2 miesiące, bo za dwa miesiące zostanie otwarta przeprawa i biorąc pod uwagę natężenie ruchu trzeba było wypracować jakiś model finansowania i określenia kwoty. Nie wiemy czy ta kwota będzie kwotą wystarczającą, czy też będzie zbyt dużą. Na tą chwilę taka propozycja została wypracowana. Zatem, jeżeli są jeszcze jakieś pytania uszczegóławiające – odpowiem, natomiast ideą nadrzędną, apolityczną, astrukturalną czy jakkolwiek tutaj Panie próbują sugerować, jest tylko i wyłącznie chęć pomocy. Możemy nie realizować tego typu działań w sposób tak szybki, procedować to miesiącami,

tylko pytanie czy z tej pomocy będzie ktokolwiek w stanie skorzystać? Dziękuję. To tyle tytułem wyjaśnienia.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, drugi głos Pan Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Ja dziękuję bardzo. Po tych informacjach nie spodziewam się już niczego więcej od Pana Dyrektora.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pierwszy głos w dyskusji Pan Bogusław Motowidełko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: To nie jest głos w tej dyskusji, Pani Przewodnicząca. Ja tylko chciałbym dwie Panie Koleżanki Radne poprzeć w tym, że to jest nowomowa, potok słów, dużo treści, ale kompletnie nie na tematy czasami. Ja wracam do poprzedniego mojego wystąpienia i zapytania – było podobnie. Nowomowa, opowieści dziwnej treści i właściwie odpowiedzi żadnej konkretnej nie otrzymałem i Pani mi powiedziała, że na piśmie. A ja wielokrotnie zabierając głos podczas sesji Sejmiku zadawałem pytania, była podobna sytuacja: odpowiedzą mi na piśmie. Czasami sprawdzam i szukam w protokołach tej odpowiedzi na piśmie lub odpowiedzi na piśmie skierowanej do mnie i zdarza się, że nie otrzymuję. Mam nadzieję, że tym razem Pan Dyrektor, który mówił o Polsko-Niemieckim Geoparku Łuk Mużakowa, na zwykle, proste pytanie dotyczące czy są już zatrudnieni pracownicy czy jeszcze nie, odpowie krótko, jednym zdaniem. I nie potrzeba mi na piśmie, może jeszcze dzisiaj. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Ja bym chciała, żeby Państwo trzymali się tematu. Jesteśmy – przypomnę – przy podjęciu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu. Mamy drugie zgłoszenie – Beata Kulczycka. Pani Beata Kulczycka, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Szanowni Państwo, Szanowny Panie Dyrektorze, ja bardzo proszę o rzeczowe uzasadnienie do uchwały. Tego zaczyna nam, Radnym, brakować. Nie mamy nic przeciwko. Ja myślę, że Pan tu czegoś nie rozumie. Natomiast należy nam się bardzo rzeczowe uzasadnienie do tego, łącznie z montażem finansowym. Chciałabym po prostu wiedzieć – na co Pan mi nie odpowiedział – jaki jest wkład nasz, jako województwa, do montażu finansowego dla operatora za dokładne przeprowadzenie tej przeprawy promowej? I tylko tyle i aż tyle, Panie Dyrektorze. Jeżeli Pan na to pytanie ma problem z odpowiedzią, to rozkładam ręce. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy pierwsze zgłoszenie – Pan Tadeusz Jędrzejczak.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Jeśli mogę, Pani Przewodnicząca, odpowiedzieć?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Za chwilę udzielię Panu głosu. W tej chwili mamy zgłoszenie – Pan Tadeusz Jędrzejczak. Bardzo proszę.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Tadeusz Jędrzejczak: Dziękuję bardzo. Ja tylko jedno zdanie: ja mówiłem o zatrudnieniu w EUWT. EUWT jeszcze nie jest do końca powołane. I oczywiście Panie Radny, który tak się martwi o odpowiedź, ja Panu gwarantuję, że Pan w tym tygodniu taką odpowiedź na piśmie dostanie. Proszę się nie denerwować, ja zawsze słowa dotrzymuję. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I wracamy – Pan Dyrektor Sławomir Kotylak, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Komunikacji Sławomir Kotylak: Dziękuję Pani Przewodnicząca. Odpowiadając na pytanie, wprost: umowa pomiędzy powiatem a operatorem jest umową pomiędzy tymi dwoma jednostkami. W związku z tym, że pomoc nie dotyczy bezpośrednio pomocy województwa dla operatora

– bo operator nie jest tutaj podmiotem i zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym nie ma możliwości udzielania mu żadnego wsparcia w tym obszarze
– wsparcie jest udzielane jednostce samorządu terytorialnego, patrz: Powiat Gorzowski. W związku z powyższym nie jest zadaniem analiza tego jak wygląda umowa pomiędzy operatorem a powiatem, tylko przedmiotem zainteresowania i treścią uchwały jest pomoc jednostce samorządu terytorialnego, o którą wnioskuje jednostka samorządu terytorialnego. Więc nie bardzo rozumiem czego tutaj Pani Radna jeszcze oczekuje od Zarządu Województwa czy od Departamentu? Analizy tego czy to pokrywa w pełni koszty? Nie jest to przedmiotem zainteresowania województwa. Województwo przychyliła się do wniosku samorządu terytorialnego, nie wniosku operatora. Tytułem wyjaśnienia. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, nie mamy więcej zgłoszeń, zatem przechodzimy do głosowania. Projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu – druk nr 452/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Jerzy Wierchowicz, Pan Waław Maciuszonek bardzo proszę o oddanie głosu. Spróbujemy jeszcze raz: Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Jerzy Wierchowicz i Pan Waław Maciuszonek proszę o oddanie głosu. Proszę zakończyć głosowanie.

23 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/436/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Gorzowskiemu stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

Punkt 22.

Podjęcie uchwały w sprawie nadania Ludwikowi Ireneuszowi Lipnickiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 446/21.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 78 do protokołu.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Czy w tej sprawie są wystąpienia klubowe? Proszę o zgłoszenia. Nie widzę, zatem przechodzimy do kolejnej części. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Wobec braku uwag, projekt uchwały w sprawie nadania Ludwikowi Ireneuszowi Lipnickiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” – druk nr 446/21 poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Jerzy Wierchowicz, Pan Waław Maciuszonek proszę o oddanie głosu. Proszę zakończyć głosowanie.

24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 79 do protokołu.

Uchwała Nr XXXI/437/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie nadania Ludwikowi Ireneuszowi Lipnickiemu „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Lubuskiego” stanowi załącznik nr 80 do protokołu.

Punkt 23.

Przyjęcie protokołu z XXIX sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przypominam, że protokół z XXIX sesji Sejmiku jest dostępny do wglądu na serwerze. Od czasu udostępnienia Państwu do wiadomości protokołu nie zostały zgłoszone przez Państwa uwagi. Przyjęcie protokołu z XXIX sesji Sejmiku poddaję pod głosowanie. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Pan Edward Fedko, Pan Sławomir Kowal, Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, Pan Jerzy Wierchowicz, Pan Waław Maciuszonek proszę o oddanie głosu. Proszę zakończyć głosowanie.

23 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Stwierdzam, że protokół z XXIX sesji Sejmiku został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 81 do protokołu.

Punkt 24.

Sprawy różne.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, przypominam o obowiązku złożenia w nieprzekraczalnym terminie do 30 kwietnia br. Przewodniczącej Sejmiku oświadczeń majątkowych w dwóch egzemplarzach wraz z kopią zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym za rok poprzedni wraz z załącznikami, jeżeli one są. Czy ktoś z Państwa Radnych chciał zabrać głos? Proszę o zgłoszenia. Mamy zgłoszenie. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Przewodnicząca, Pani Marszałek, ja mam taką gorącą prośbę: po raz trzeci apeluję o to, aby nasi mieszkańcy Województwa Lubuskiego, uhonorowani odznaką, mogli otrzymać jakąkolwiek informację dotyczącą tego kiedy te odznaki będą im wręczone. W czerwcu będzie rok jak podjęliśmy uchwały i od tamtej pory nikt z tych uhonorowanych tak naprawdę nie ma wiedzy czy otrzymał, kiedy i w jakim trybie będzie wręczona. Trudno przewidzieć jak długo będą trwały obostrzenia, ale myślę, że wysłanie takich informacji, że taka odznaka została przyznana, Radni podjęli taką decyzję – myślę, że byłoby dla uhonorowanych nie tylko potrzebne, ale też i z oddaniem szacunku dla nich, bo spotykam się z pytaniami kiedy i jak będą wręczone? No to ponawiam po raz trzeci pytanie, z prośbą o to, żeby – właściwie prośbę, nie pytanie – żeby takie informacje Biuro Sejmiku przekazało. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Chcę Państwa poinformować, że za chwilę będzie informacja czy wszyscy, którzy zostali uhonorowani tym tytułem, tym odznaczeniem, otrzymali tę informację, że Sejmik podjął taką uchwałę. Natomiast jeśli chodzi o wręczenie – myślę, że tutaj też będziemy rozmawiali z Przewodniczącymi o formie wręczenia, bo też i to nie wynika z jakby naszej nieuwagi, ale też z przyczyn obiektywnych. Natomiast

słusznie, za chwilę dowiemy się czy informacja o tym, że Sejmik podjął uchwałę o przyznaniu, będziecie Państwo za chwileczkę też mieli. Jeżeli nie, to oczywiście takie informacje prześlemy. Jeszcze mamy zgłoszenie. Pan Mirosław Marcinkiewicz, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz:

Dzień dobry wszystkim, bo nie miałem chyba okazji. W imieniu Klubu Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska chciałbym zgłosić następującą sprawę: podczas XXIII sesji Sejmiku, zwołanej w trybie nadzwyczajnym w dniu 12 października ubiegłego roku, odbyła się dyskusja dotycząca stanu przygotowania województwa na druga falę epidemii COVID-19 oraz o przyczyny i skutki decyzji o ewakuacji Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Zielonej Górze. Po zakończonej dyskusji Pani Przewodnicząca Wioleta Haręźlak zadeklarowała przekazanie odpowiedzi na zadane pytania na piśmie. Minęło sporo czasu, ale do dnia dzisiejszego takich odpowiedzi nie otrzymaliśmy. Te pytania zadawała Poseł na Sejm RP Krystyna Sibińska, Radny Sebastian Ciemnoczołowski, Wiceprzewodniczący Sejmiku Jerzy Wierchowicz, również ja osobiście takie pytania zadałem, również Pani Radna Anna Synowiec, Radny Bogusław Motowidełko. W związku z powyższym, zgłaszając tę sprawę, zwracam się do Pani Przewodniczącej, aby była uprzejma spełnić tą deklarację, którą złożyła, że odpowiedzi przygotuje Pani i przedstawi do naszej wiadomości na piśmie. Jest to ważna sprawa, minęło dużo czasu. Przypominamy się i czekamy jako Klub Koalicja Obywatelska na odpowiedź. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Mamy zgłoszenie jeszcze, Pan Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja tylko chciałem zapytać o jakie pytania chodziło, bo akurat miałem telefon pilny. Pan Radny Marcinkiewicz o jakich pytaniach mówił, na które nie uzyskał odpowiedzi?

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pan Mirosław Marcinkiewicz nawiązał do sesji dotyczącej Domu Kombatanta i te pytania,

które padły wtedy na tej sesji. Mamy zgłoszenie kolejne – Pan Bogusław Motowidółko.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidółko: Pani Przewodnicząca, skoro wracamy do spraw z poprzedniego okresu, a tamta sprawa społeczna Domu Kombatanta w Zielonej Górze wywołała bardzo negatywne emocje wśród wielu tych obywateli, którzy akurat tej sesji się przysłuchiwali albo i też później zabierali głos, jako ci, którzy są obłożeni sytuacją, to ja też przypominam, że do tej pory nie otrzymałem odpowiedzi, ale nie od Pani Przewodniczącej, tylko od Pani Marszałek w sprawie, która się toczy nadal. Owszem, toczy się na razie poza nami, jako Sejmikiem, gdyż padły pytania w grudniu, później były powtórzone w styczniu przeze mnie, a dotyczy dokładnie szpitala w Ciborzu. Szanowni Państwo, nadal ta sytuacja nie jest zakończona, toczy się spór zbiorowy. Dostajemy coraz częściej informacje, które mają powodować opóźnienie rozwiązania problemu i tzw. grę na czas. Pani Marszałek zobowiązała Pana Dyrektora Wróblewskiego do kontaktu z przedstawicielami pracowników do rozwiązania tego problemu i to był chyba dobry krok. Mówię „chyba”, gdyż kierownictwo szpitala sobie nadal nie zdaje sprawy z powagi sytuacji, a przecież wiecie Państwo, że 1,5 mln dostał szpital pożyczki i przypomnę tylko, że dokonano tam skoku na kasę w postaci 1,3 mln zł i do tej pory właśnie nie mamy wyjaśnień czy to działanie było zgodne z prawem czy też nie. Dział prawny Regionu Solidarności ma delikatne przypuszczenia, że jest to możliwe działanie niezgodne z prawem i możliwe zawiadomienie prokuratury, gdyby się ktokolwiek zdecydował w tej sprawie, więc sytuacja jest bardzo poważna. Natomiast skoro się pojawiły ostatnio pewne symptomy pozytywne do rozwiązania problemu, dlatego też można powiedzieć, że na razie o tych sprawach nie informujemy w sposób bezpośredni, tylko pośredni – pamiętacie Państwo, znalazło się to w stanowisku Prawa i Sprawiedliwości ponad miesiąc temu chyba na jednej z sesji. Dzisiaj się tylko przypominam, aby Państwo nie powiedzieli za miesiąc powiedzmy – chociaż jestem optymistą, ale za miesiąc, gdy będzie się dalej sprawa toczyła – „dlaczego Pan Radny o tym nie wspominał”? Dzisiaj wspominał. Sprawa w Ciborzu się toczy, nie jest wyjaśniona, kierownictwo szpitala nawet ostatnio dopuściło się do tego żeby wprowadzić Panią Marszałek w błąd i to w sposób bardzo niedopuszczalny, wręcz żenujący, a nie wiem czy nie nazwę tego w pewnym momencie kłamstwem. Dlatego

też przypominając się tylko Pani – widzę, że Pani Marszałek będzie zabierała głos – ja nie oczekuję teraz odpowiedzi, tylko oczekuję Pani Marszałek, że w najbliższym czasie jednak dojdzie do rozwiązania bardzo niedobrego konfliktu, który toczy się w szpitalu, zresztą szpitala bardzo trudnego, szpitala, w którym są pacjenci dwukrotnie pokrzywdzeni albo dwukrotnie chorzy, a dodatkowo pracownicy, którzy tam pracują niejednokrotnie wykonują jeszcze bardziej trudniejszą pracę niż w tzw. szpitalach covidowych. Na razie dziękuję. Będę się przypominał w tej sprawie na pewno.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Beata Kulczycka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Szanowni Państwo, skoro jesteśmy w temacie wniosków i zapytań podczas sesji Sejmiku, dobrze, że ta sprawa jest dzisiaj poruszana, bo ja bardzo proszę, żeby ustalić za powszechną – nie wiem – praktykę i zasadę, że pytania zadawane przez nas, Radnych, są traktowane wprost jako interpelacja, zapytanie, na które żądamy odpowiedzi. Bo ja już dwukrotnie byłam stawiana w sytuacji, że na zapytanie i deklarację mi odpowiedzi, musiałam to ponawiać i powielać w formie interpelacji później, ponieważ takowej odpowiedzi nie dostałam. Więc chciałabym uznać, że to, o co my pytamy nie będzie już powielane przez nas pisemnie, a wręcz jest to żądanie odpowiedzi na pytanie i niestawianie nas w kłopotliwej sytuacji czekania na taką odpowiedź. Jak mówię – byłam dwukrotnie w takiej sytuacji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pan Marcinkiewicz przypomniał o tym, że należy odpowiadać na zadane pytania. Ja myślę, że ja jestem weteranką, jeżeli chodzi o długość czekania na odpowiedź, bo w lutym 2020 roku – a więc już 14 miesięcy temu – skierowałam bardzo obszerne pismo do Gabinetu Zarządu, do Rzecznika z prośbą o wyjaśnienie jak często recenzuje wypowiedzi Radnych na łamach mediów i jak często udziela instrukcji jak należy się do takich

wypowiedzi przygotować. Nie mam do dziś tej, ale jest okazja żeby przypomnieć i myślę, że taką odpowiedź otrzymam. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. I proszę, mamy zgłoszenie – Pani Marszałek Elżbieta Anna Polak. Bardzo proszę.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Ja już tak krótko odpowiem Panu Radnemu Motowidełce, jeżeli chodzi o postępowanie, które toczy się w Ciborzu – doskonale Pan zna tą sytuację, jest to wewnętrzna sprawa szpitala, więc nie będę tutaj do szczegółów się odnosić. W szpitalu są 4 związki zawodowe, nie tylko związek „Solidarność”. Prowadzimy rozmowy, jest przygotowany protokół, w którym ustaliliśmy wspólne do uzgodnienia zasady w zakresie płac, bo przede wszystkim chodziło o te różnice i myślę, że zmierzamy już do rozwiązania tego konfliktu w sposób pozytywny. Poinformuję Pana na piśmie. Oczywiście też jesteśmy do dyspozycji, możemy się spotkać. W ubiegłym tygodniu rozmawiałam z Panią Dyrektorem na ten temat, widzę że sprawa postępuje pozytywnie. Natomiast Państwu Radnym chcę odpowiedzieć ogólnie, że jesteśmy zobowiązani – cały Urząd, aparat pomocniczy Sejmiku – jesteśmy zobowiązani udzielać odpowiedzi bez zbędnej zwłoki. Proszę kierować Państwa również zapytania między sesjami do Zarządu Województwa, do Marszałka, bo no nie ma takiego zwyczaju żeby się umawiać, spotykać z Dyrektorami czy z pracownikami, bo później z tego powodu są problemy w udzielanych publicznie informacjach, a ja nie mogę tego zweryfikować ani Zarząd, a to jest rolą Zarządu i Marszałka. Dziękuję.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Pan Bogusław Motowidełko, bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Pani Przewodnicząca, ja za chwilę, bo akurat... Dobrze. Pani Marszałek chciałbym przekazać informację: tak, skontaktuję się z Panią, Pani Marszałek, może jeszcze dzisiaj po sesji na telefon. Czy to jest możliwe żebyśmy na ten temat wymienili poglądy?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Tak, oczywiście.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo. Nie mamy więcej zgłoszeń.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidło: Przepraszam, ale wnuki weszły. Miałem tutaj mały problem techniczny.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Pozdrawiamy wnuki. Szanowni Państwo, kolejna zwyczajna sesja Sejmiku odbędzie się 17 maja o godz.11:00.

Punkt 25.

Zamknięcie obrad XXXI sesji Sejmiku.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Zamykam obrady XXXI sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018–2023. Dziękuję Państwu Radnym, dziękuję Parlamentarzystom, dziękuję Dyrektorowi Biura Wojewody Lubuskiego i wszystkim zaproszonym gościom za udział w dzisiejszych obradach. Do zobaczenia.

Protokół sporządzili:

Małgorzata Pieczyńska

Pieczyńska

Natalia Szymborska-Lukasiewicz

N. Szymborska-Lukasiewicz

Kinga Mosiurczak

Mosiurczak

Obrady prowadziła:

Przewodnicząca Sejmiku

Wioleta Haręźlak